

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

Broj: 02/1-04-9945/21
Tuzla, 18.05.2021. godine

Na osnovu člana 5. i 29. Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 17/00, 1/05, 11/06, 13/11 i 15/17), Vlada Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj dana 18.05.2021. godine, d o n o s i

ODLUKU
o utvrđivanju prijedloga Strategije

I

Utvrđuje se prijedlog Strategije za borbu protiv korupcije 2021 - 2024. i Akcioni plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2021 - 2024.

II

Prijedlog Strategije iz tačke I ove Odluke uputit će se Skupštini Tuzlanskog kantona na razmatranje i usvajanje.

III

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

DOSTAVITI:

- 1 x Skupštini Tuzlanskog kantona**
- 1 x Timu za prevenciju korupcije**
- 1 x Evidenciji**
- 1 x a/a**

PREMIJER KANTONA

Kadrija Hodžić

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
STRATEGIJA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE 2021 – 2024.
I AKCIONI PLAN ZA PROVOĐENJE STRATEGIJE
ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE 2021 – 2024.**

Tuzla, maj 2021. godine

SADRŽAJ

PREGLED SKRAĆENICA	3
UVOD	4
1. Opći principi i strateški prioriteti u Tuzlanskom kantonu.....	4
1.1. Definiranje pojma korupcije.....	5
1.2. Kapaciteti za borbu protiv korupcije.....	6
1.3. Usklađivanje antikorupcijskih politika na svim nivoima vlasti u BiH.....	7
1.4. Sektorski pristup u borbi protiv korupcije.....	8
1.5. Borba protiv korupcije u javnom sektoru.....	8
1.6. Umanjenje regulatorne i distributivne uloge javnog sektora.....	8
1.7. Umanjivanje i reguliranje diskrecionih ovlaštenja.....	9
1.8. Povećanje nadzora i kontrole nad donošenjem odluka.....	9
1.9. Uključivanje jedinica lokalne samouprave u borbu protiv korupcije.....	9
1.10. Interaktivnost i proaktivnost u prevenciji i represiji korupcije.....	9
1.11. Podsticanje moralne osude i neprihvatljivosti korupcije.....	10
1.12. Smanjivanje koristi i povećanje rizika od korupcije.....	10
1.13. Povećanje transparentnosti pri donošenju odluka.....	10
1.14. Intenziviranja otkrivanja i represije korupcije.....	11
1.15. Unapređenje koordinacije u borbi protiv korupcije.....	11
2. Vizija.....	12
3. Opći cilj.....	12
4. Strateški ciljevi.....	12
5. Načela.....	13
6. Analiza situacije.....	14
6.1. Snage.....	15
6.2. Slabosti.....	15
6.3. Prilike.....	16
6.4. Prijetnje.....	16
7. Uključivanje cjelokupnog društva u borbu protiv korupcije.....	17
8. Strateški ciljevi i programi za njihovo provođenje.....	17
8.1. Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta, normativnog i strateškog okvira za efikasnu prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.....	18
8.2. Razvijanje, promoviranje i provođenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru.....	21
8.3. Unapređenje institucionalnog i normativnog okvira prevencije i borbe protiv korupcije u sektorskim oblastima.....	25
8.4. Uključivanje cjelokupnog društva u borbu protiv korupcije, koordinacija i izvještavanje o provođenju Strategije.....	29
AKCIONI PLAN ZA PROVOĐENJE STRATEGIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE 2021 – 2024.	33
STRATEŠKI CILJ 1	33
STRATEŠKI CILJ 2	40
STRATEŠKI CILJ 3	48
STRATEŠKI CILJ 4	65

PREGLED SKRAĆENICA

ADS	Agencija za državnu službu FBiH
Akcioni plan	Akcioni plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije Tuzlanskog kantona 2021 – 2024. godina
APIK	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine
BiH	Bosna i Hercegovina
Državna Strategija	Strategija za borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine za period 2021-2024. godina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
JLS	Jedinice lokalne samouprave
Kanton	Tuzlanski kanton
Kontakt tačke, koordinatori	Kontakt tačke za provedbu antikorupcijskih aktivnosti u institucijama
MUP TK	Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona
OCD	Organizacije civilnog društva
Strategija	Strategija za borbu protiv korupcije Tuzlanskog kantona 2021 – 2024. godina
Tim	Tim za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona
TK	Tuzlanski kanton
UIO	Uprava za indirektno oporezivanje
UNCAC ili Konvencija	Konvencija Ujedinjenih Nacija protiv korupcije
UNTZ	Univerzitet u Tuzli
Ured	Novoformirano profesionalno tijelo za sprečavanje korupcije u Tuzlanskom kantonu
VSTV	Visoko sudsko i tužilačko vijeće
Zakon o Agenciji	Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine
ZZO TK	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona

UVOD

Korupcija je ozbiljan problem u savremenom svijetu koja je, u različitim oblicima i razmjerama prisutna svugdje, pa i u ekonomski snažnim, demokratskim i organiziranim državama. Faktori koji utiču na stanje i razmjere korupcije raznovrsni su, poput historijskih, društvenih, kulturoloških i političkih, stoga su i posljedice korupcije u životu običnoga građanina i cjelokupnoga društva mnogobrojne i teške.

Korupcija predstavlja posebnu opasnost za države u tranziciji, u kojima demokratski, institucionalni i vrijednosni sistemi još nisu dovoljno izgrađeni. U takvim državama, neadekvatni pravni i politički mehanizmi ne pružaju dovoljno garancija za efikasnu kontrolu raspolaganja javnim ovlaštenjima, te njihova zloupotreba, zapravo, predstavlja korupciju. Bosna i Hercegovina, kao tranzicijska zemlja, u posljednje vrijeme preuzima određene sistematske aktivnosti na suprotstavljanju takvim zloupotrebama. Tuzlanski kanton, kao administrativno područje unutar Federacije Bosne i Hercegovine, te demografski najbrojniji kanton, svakako je izložen korupcijskim rizicima kao i drugi dijelovi Bosne i Hercegovine.

Potvrđeno je na osnovu relevantnih istraživanja (poput redovnih izvještaja indeksa Percepcije korupcije Transparency International-a) da države sa visokim demokratskim standardima i ekonomsko razvijene države imaju nizak stepen zastupljenosti korupcije u svom društvu.

S tim u vezi, Tim za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona, obavljajući aktivnosti iz svoje nadležnosti, sačinio je prijedlog Strategije za borbu protiv korupcije 2021-2024. godina, kao i prateći Akcioni plan za njeno provođenje, te je Vlada Tuzlanskog kantona Strategiju i prateći Akcioni plan usvojila kao svoje opredjeljenje. Strategija je zasnovana na izvještajima o provođenju prethodnog strateškog okvira za borbu protiv korupcije, različitih anketa koje su provedene unutar samih institucija u Tuzlanskom kantonu, ali i naučenih lekcija u provođenju prethodnih antikorupcijskih politika u Kantonu. Analiza koju je proveo Tim je uočila da je u potpunosti provedeno oko 30% aktivnosti, i da su se te aktivnosti odnosile na one gdje je upravo Tim bio zadužen za njihovu provedbu. U skladu sa Zakonom o Agenciji za sprečavanje korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 103/09 i 58/13), Strategija za borbu protiv korupcije Tuzlanskog kantona za period 2021-2024. godina, usklađena je sa općim principima i standardima Strategije za borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine za period 2021-2024. godina.

U ovoj Strategiji u obzir je uzeta i rodna perspektiva korupcije, te gramatička terminologija korišćenja muškog ili ženskog spola podrazumijeva uključivanje oba spola.

1. Opći principi i strateški prioriteti u Tuzlanskom kantonu

Imajući u vidu situaciju sa sveopćom prisutnom korupcijom u Bosni i Hercegovini, a samim time i na administrativnom području Tuzlanskog kantona, kao i preuzete obaveze, izrađena je Strategija i prateći Akcioni plan sa jasnim opredjeljenjem u strateškim ciljevima za borbu protiv korupcije u najširem smislu. Kako borba protiv korupcije nije odvojena od ostalih strateških procesa, tako je ova antikorupcijska politika povezana sa drugim politikama, poput Strategije razvoja Tuzlanskog kantona i mnogih drugih.

Time se nastoji učvrstiti konsenzus o potrebi koordiniranog, sveobuhvatnog i sistematskog djelovanja protiv korupcije, čime će biti osnažene pretpostavke za poboljšanje kvaliteta života građana Tuzlanskog kantona. U koncipiranju Strategije primijenjen je tzv. integrirani pristup, tretiranjem svih važnih oblasti borbe protiv korupcije - prevencije, represije i koordinacije. To podrazumijeva utemeljenost antikorupcijskih aktivnosti na činjenicama, te takav pristup odlikuju transparentnost, nepristrasnost, stručnost, inkluzivnost, sveobuhvatnost, mjerljivost i orijentiranost na učinak, što su principi u borbi protiv korupcije koje zagovaraju Ujedinjene nacije. Strategija se posebno fokusirala na stvarne nadležnosti Tuzlanskog kantona kako bi napredak u životu građana bio vidljiv i konkretiziran.

1.1. Definiranje pojma korupcije

Pojam korupcije definiran je međunarodnim aktima na nekoliko načina, što može prouzrokovati različita tumačenja i postupke u provođenju Strategije. Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine¹ definira korupciju kao „svaku zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita.“

Zbog uskog poimanja pojma korupcije kojeg daje ova definicija, za potrebe Strategije, kao širi okvir uzeta je jedna od najobuhvatnijih i najpotpunijih definicija te vrste koja se nalazi u Građanskopravnoj konvenciji protiv korupcije Vijeća Evrope². Konvencija ukazuje na razne pojavne oblike korupcije koji su sankcionirani normama krivičnog zakonodavstva u BiH. Prema Konvenciji, "korupcija podrazumijeva traženje, nuđenje, davanje ili primanje, direktno ili indirektno, mita ili bilo koje druge nezakonite koristi ili stavljanje toga u izgled, koje izopačuje propisano izvođenje neke dužnosti ili ponašanja koje se zahtijeva od primatelja mita, nezakonite koristi ili osobe kojoj se to stavlja u izgled".

Institucije i pojedinci koji će učestvovati u provođenju Strategije trebaju biti svjesni toga da korupcija postoji ukoliko dođe do namjernog narušavanja principa nepristrasnosti pri odlučivanju u cilju prisvajanja neke pogodnosti. Definiranje korupcije važno je kako bi se ova pojava razlikovala od slučajeva kada je pristrasnost u odlučivanju posljedica predrasuda ili naklonosti, a ne namjere da se ostvari neka pogodnost za sebe ili drugog, kao i od situacija u kojima je štetna odluka plod manjka informacija ili znanja kojim donosilac odluke raspolaže.

¹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13

²Strasbourg, 04.11.1999. godine, stupila na snagu 01.11.2003.g., stupila na snagu u odnosu na BiH 01.11.2003.g.; („Službeni glasnik BiH“ broj: 36/2001).

1.2. Kapaciteti za borbu protiv korupcije

Korupcija je složeni fenomen i, zbog toga, borba protiv iste podrazumijeva uključivanje značajnih kapaciteta tijela za sprečavanje korupcije i institucije sa obavezama iz strategija i akcionih planova na svim nivoima vlasti u BiH. Na provođenju, praćenju i implementaciji aktivnosti predviđenih prethodnim Programom borbe protiv korupcije na području Tuzlanskog kantona za 2016- 2019. godinu sa Akcionim planom za provođenje Programa bio je zadužen Tim za prevenciju korupcije Vlade TK. Tim je ad-hoc tijelo komisijskog tipa bez profesionalnog angažmana njegovih članova na poslovima i zadacima prevencije korupcije, bez vlastitog budžeta i ostalih adekvatnih resursa, sastavljeno od šest (6) članova i kao takvo nije u mogućnosti odgovoriti na sve zadatke i izazove vezane za prevenciju korupcije. Nedostaci ovakvog organizovanja ogledaju se u činjenici da članovi tima i pored najbolje volje i maksimalne opredijeljenosti ne mogu svoj puni fokus staviti na aktivnosti u timu. Razlog ovakvoj pojavi stoji u činjenici što se radi o licima koja imaju uspostavljen radno-pravni status u drugim upravnim strukturama, te shodno tome se prvenstveno moraju posvetiti izvršavanju svojih redovnih poslova i radnih zadataka. Nadalje, ad-hoc organizacija ne dozvoljava potpunu neovisnost, s obzirom na to da nisu definisani jasni kriteriji za imenovanje i razrješenje, pa tako ni mogućnosti pravne zaštite za slučaj razrješenja. Konačno, ali jednako važno, ad-hoc organizovana tijela nemaju vlastita finansijska sredstva (ne izdvaja se posebna budžetska pozicija) nego se minorna sredstva za nužno funkcioniranje izdvajaju putem drugih stručnih službi i organa. Cijeneći navedeno, kočnice za kvalitetno kadrovsko kapacitiranje, budžetiranje, odnosno nedovoljnu formalno-pravnu i realnu nezavisnost tijela za sprečavanje korupcije, dobija se jedan od osnovnih razloga za nezadovoljavajuće rezultate u borbi protiv korupcije u čitavoj BiH, koji su notirani u izvještajima međunarodnih organizacija, posebno u Izvještajima Evropske komisije o napretku reformi potrebnih za evropske integracije. Potrebu institucionalizacije prepoznaje i međunarodna zajednica kao jedan od ključnih faktora koji su inicirali, podržavaju i insistiraju na procesima koji će dovesti do kvalitetnih antikorupcionih aktivnosti. U tom smislu je preporučeno da se na svim nivoima vlasti provede projekat profesionalizacije Timova sa definisanim ovlastima, nadležnostima i sredstvima za rad. Realizacijom ovog projekta Kanton Sarajevo je prvi kanton koji je u potpunosti realizovao preporuke i smjernice APIK-a, državne Strategije i Evropske unije što je rezultiralo pozitivnim pomacima na polju prevencije korupcije. Pozitivne svjetske prakse podržavaju upravo ovakav način pristupa borbi protiv korupcije, dakle kroz postojanje formalnog ureda sa jasno definisanim ovlastima i nadležnostima, odnosno prepoznaju kao najbolji modalitet i pretpostavku za uspješne rezultate.

Važno je napomenuti da je u periodu izrade Strategije pokrenuta i inicijativa za uspostavljanje profesionalnog tijela (Ureda) za sprečavanje korupcije u Tuzlanskom kantonu.

Dakle, za efikasnu borbu protiv korupcije potrebno je uspostaviti stalno, profesionalno tijelo u skladu sa standardima za uspostavu profesionalnih tijela koje će detaljnije razviti i operacionalizirati APIK po uzoru na dobre prakse drugih kantona sa jasno definiranim nadležnostima, organizacionom pozicijom, sredstvima i procedurama za njihov rad. Osim toga, potreban je dovoljan broj stalnih, kvalificiranih javnih službenika sa ličnim integritetom, koji će se isključivo baviti provođenjem i monitoringom provođenja antikorupcijskih mjera u TK. Kako bi mogli efikasno raditi, profesionalno tijelo treba imati punu pravnu i administrativnu podršku javnih institucija na svom nivou vlasti, uključujući pristup relevantnim

javnim podacima i pravo da zahtijevaju od institucija da učestvuju u provođenju antikorupcijskih mjera u skladu sa važećim zakonima.

Borba protiv korupcije uključuje angažman velikog broja aktera različitog karaktera, svih institucija, ustanova, upravnih organizacija, do svakog pojedinca, što podrazumijeva inkluzivan i sveobuhvatan pristup, koji može uzrokovati nesistematičnost i manjak koordinacije između njih, posebno ako se uzme u obzir nedostatak političke volje i podrške na provedbi zacrtanih ciljeva. Pošto nemaju svi antikorupcijski akteri jednaku snagu, znanje i širinu uvida u probleme, potrebno je da postoje fokusne tačke za provedbu antikorupcijskih politika, odnosno postojanje profesionalnih tijela sa jasnim i preciznim nadležnostima koje će se isključivo baviti koordinacijom i problematikom prevencije korupcije. Takva kompleksnost podrazumijeva potrebu jasnog usklađivanja nadležnosti, komunikaciju i saradnju, te koordinaciju između aktera na polju borbe protiv korupcije u BiH. Značajan dio tog procesa može biti ostvaren kroz mehanizme i oblike saradnje, koji će biti uspostavljeni između tih institucija u vezi sa provođenjem aktivnosti. S obzirom na to da se na polju borbe protiv korupcije stalno unapređuju međunarodni standardi, način borbe protiv korupcije zavisi i od promjena u širem normativnom, socijalnom i ekonomskom okviru zemlje.

Da bi borba protiv korupcije na nivou Kantona bila uspješnija i efikasnija, potrebno je, prije svega, uspostaviti odgovarajući nivo kako horizontalne, tako i vertikalne saradnje i koordinacije između svih nadležnih organa, institucija i drugih subjekata, koji su obavezni da preduzimaju konkretne mjere i aktivnosti na tom planu.

Institucionalni okvir Kantona obuhvata sljedeće institucije:

- Skupština Kantona;
- Vlada Kantona i organi uprave Kantona;
- Kantonalni sud u Tuzli;
- Općinski sudovi na području Kantona;
- Kantonalno tužilaštvo u Tuzli;
- Kantonalna uprava za inspeksijske poslove;
- Kantonalno pravobranilaštvo;
- Javne ustanove i javna preduzeća Kantona.

1.3. Usklađivanje antikorupcijskih politika na svim nivoima vlasti u BiH

Strategija Vlade Tuzlanskog kantona za borbu protiv korupcije i Akcioni plan su usklađeni sa općim principima i načelima državne Strategije za borbu protiv korupcije 2021-2024, a u kontekstu uloge koju Tuzlanski kanton ima u procesu provođenja antikorupcijskih aktivnosti. Akcionim planom predviđene su konkretne aktivnosti neophodne za realizaciju strateških ciljeva, rokovi za realizaciju, institucije nadležne za provođenje, jasni indikatori uspješnosti i eventualni neophodni resursi za provedbu svake pojedinačne aktivnosti.

1.4. Sektorski pristup u borbi protiv korupcije

Vlada Tuzlanskog kantona je prepoznala da prevencija korupcije treba da bude u prvom planu, ma koliko god se represivne mjere činile važnim. Antikorupcijska borba, iako je represivno efikasna, ne postiže sveobuhvatni uspjeh ako u nju nije uključena i sveobuhvatna preventivna politika. Razvijanje, promovisanje i provođenje prevencije u antikorupcijskim nastojanjima jeste poseban strateški cilj unutar Strategije. U ovom strateškom cilju inicijalni fokus je stavljen i na posebne oblasti, odnosno na nadležnosti Tuzlanskog kantona, a koje predstavljaju rizične oblasti za pojavu korupcije, kao što su: zdravstveni sektor, javne finansije, obrazovanje, pravosuđe i uprava i inspekcijski poslovi.

1.5. Borba protiv korupcije u javnom sektoru

Uzimajući u obzir diskreciona ovlaštenja i nadležnosti koje ima javni sektor pretpostavljeni su veliki rizici na korupcijska ponašanja od strane javnih službenika uključujući i nosioce javnih ovlaštenja. Imajući u vidu značaj javnog sektora Tuzlanskog kantona kao i njegovu posebnu odgovornost prema građanima od čijih se sredstava finansira, dužnost ovog sektora je da primjerom pokaže spremnost za prevenciju i borbu protiv korupcije.

Javne institucije u Tuzlanskom kantonu sve svoje aktivnosti treba da prioritiziraju na način da sve svoje redovne nadležnosti i poslove rade na način da bude u potpunosti zagaranovan integritet procesa koje obavljaju. Javne institucije treba da osiguraju pretpostavke gdje se šalje jasna poruka da je korupcijsko ponašanje neprihvatljivo, da će se takvo ponašanje blagovremeno otkriti i u skladu sa zakonskim procedurama efikasno sankcionisati. Samo slanjem takve jedne poruke osigurava se da i nevladin, građanski i privatni sektor svoju interakciju sa javnim sektorom inicira na način usklađen sa integritetom.

1.6. Umanjenje regulatorne i distributivne uloge javnog sektora

Obim korupcije u javnom sektoru direktno zavisi od aktivnosti tog sektora (uređivanje društvenih odnosa u većem obimu kroz zakonsku regulativu, intervencije na tržištu, preraspodjela imovine i resursa unutar društva). Usljed toga, umanjeње regulatorne ili distributivne uloge javnog sektora, kao jedan od efekata imat će i smanjenje broja prilika u kojima do korupcije može doći. To ne znači da će se institucije javnog sektora, zbog borbe protiv korupcije, odreći svoje regulatorne uloge ili donošenja odluka, već da je potrebno da takve aktivnosti preduzimaju kada je to neophodno ili zasnovano na utvrđenim politikama, svjesni rizika od nastanka korupcije, ali i mehanizama za kontrolu koji će te rizike svesti na minimum, što je jedan od vidova prevencije.

Pri tome su socijalna i druga slična davanja u Bosni i Hercegovini relativno niska u poređenju sa razvijenijim zemljama, potrebe pripadnika socijalno ugroženih kategorija stanovništva za tom pomoći su velike, pa sve to dodatno stvara snažan motiv za korupciju u privatnom sektoru, kako bi se ostvarilo učešće i u distribuciji budžetskih sredstava.

1.7. Umanjivanje i reguliranje diskrecionih ovlaštenja

Dosadašnja iskustva u antikorupcijskim aktivnostima su potvrdila da znatna prisutnost slobodne ocjene i diskrecionog prava kod donosilaca odluka može generirati korupcijska ponašanja. Strategija svojim općim principom prepoznaje potrebu da se smanji te adekvatno normiraju i regulišu diskreciona ovlaštenja. Na različite načine u Strategiji se u različitim oblastima adresira pitanje regulisanja diskrecionih ovlaštenja. Pored toga će se nastojati da u narednom periodu sva diskreciona ovlaštenja i odluke koje se donose budu transparentne na način da svi zainteresirani akteri i javnost bude u prilici da se jasno upozna sa svim takvim donesenim odlukama.

1.8. Povećanje nadzora i kontrole nad donošenjem odluka

Uporedno sa prethodnim općim principom, dodatno će se posebna pažnja posvetiti i stalnom nadzoru i kontroli nad donošenjem odluka. Potrebno je stalno osigurati da donosioci odluka imaju jasnu odgovornost za odluke koje donose, te da su procesi donošenja odluka pod nadzorom i kontrolom. Nadzor i kontrola će se nastojati osigurati kako putem uspostavljanja normativnog okvira, tako i putem adekvatnih mehanizama u ovisnosti o kojoj vrsti odluka se radi.

1.9. Uključivanje jedinica lokalne samouprave u borbu protiv korupcije

Jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi) raspolažu javnim ovlaštenjima i budžetskim sredstvima, što ih čini podložnim korupciji jednako kao i kantonalni nivo vlasti. Zbog toga i na ovom nivou vlasti se predlažu politike, mjere i aktivnosti za borbu protiv korupcije, a koje su prilagođene specifičnostima jedinica lokalne samouprave.

Nova Strategija uključuje generalne politike i mjere borbe protiv korupcije na nivou jedinica lokalne samouprave, a koje će biti konkretizirane u strategijama i akcionim planovima ostalih nivoa vlasti, u skladu sa važećim propisima koji definiraju poziciju i relaciju pojedinih nivoa vlasti sa jedinicama lokalne samouprave.

1.10. Interaktivnost i proaktivnost u prevenciji i represiji korupcije

Strategija se između ostalih općih principa, zasniva na različitim interaktivnim pristupom prevencije korupcije na način da se što veći broj institucija potpuno posveti sprečavanju nastanka korupcije, kroz prepoznavanje rizika i eliminiranja faktora rizika na nastanak korupcije. Jačanje integriteta u svim institucijama i saradnja treba da bude stalno prisutna. Naučene lekcije u prevenciji i borbi protiv korupcije će se uzimati u obzir prilikom provođenja različitih antikorupcijskih aktivnosti i mjera.

Posebno će se nastaviti praćenje koruptivnih pojava i situacija koje mogu generirati korupciju, te će se proaktivno i strateški pristupati pojavama u cilju otkrivanja korupcijskih ponašanja. Pored prevencije Strategija prepoznaje značaj i represivnih mjera u otkrivanju, procesuiranju i sankcionisanju različitih korupcijskih pojava, odnosno da samo zajednički

sveobuhvatni preventivni i represivni pristup borbi protiv korupcije doprinosi minimiziranju ove pojave.

1.11. Podsticanje moralne osude i neprihvatljivosti korupcije

Uspostavljanje moralne osude i neprihvatanje korupcije, kako na kolektivnom tako i na individualnom planu, predstavlja najsnažnije i najefikasnije sredstvo za sprečavanje korupcije, koje istovremeno zahtijeva najmanja institucionalna ulaganja. Međutim, zbog procesa formiranja etičkih vrijednosti, koje su narušavane u dugom periodu, nerealno je ove promjene očekivati u kratkom roku, ali je sigurno da se ozbiljni rezultati u borbi protiv korupcije teško postižu bez podrške javnosti. Zbog svega toga, proces jačanja moralnih vrijednosti treba uključiti u kreiranje antikorupcijskih mjera putem ugrađivanja u propise i obrazovni sistem, njegovog promoviranja od strane nosilaca javnih ovlaštenja, te ukazivanjem na pozitivne primjere i mjere koje će uvjeriti građane da mogu uticati i doprinijeti sprečavanju korupcije.

Stoga je neophodno da se podizanjem javne svijesti o pojavi, načinu sprečavanja i posljedicama korupcije, omogući uključivanje cjelokupnog društva u ovu borbu.

1.12. Smanjivanje koristi i povećanje rizika od korupcije

Korupcija i koruptivna djela sa svojim svojstvom prikrivenosti u kojoj često ne postoji jasna i konkretna žrtva i oštećeni krivičnog djela, nerijetko ostaju neotkrivena.

Učesnici u korupciji, za razliku od počinitelja nekih drugih krivičnih djela, postupaju racionalno, pri čemu odmjeravaju moguće koristi, zakonske i moralne sankcije kojima mogu biti izloženi, kao i vjerovatnoću da do otkrivanja i kažnjavanja dođe. Zbog toga cilj antikorupcijskih mjera treba da bude promjena odnosa između koristi i rizika potencijalnih učesnika u korupciji – smanjenje koristi na koju mogu da računaju te uvećanje vjerovatnoće da će biti otkriveni i kažnjeni. Ovo podrazumijeva i stavljanje snažnog naglaska na krivične sankcije prema onima koji su počinili korupciju, uz oduzimanje imovine i druge vrste koristi stečene na takav način.

Realizacija ovog cilja može obuhvatiti promjenu normativnog okvira za borbu protiv korupcije, provođenje mjera prevencije, kao i bitno unapređenje aktivnosti organa koji provode zakone. U Bosni i Hercegovini je, i pored do sada preduzetih mjera, vjerovatnoća otkrivanja i kažnjavanja korupcije veoma niska, što ovu nezakonitu djelatnost i dalje čini veoma isplativom. Osim toga, u BiH je veoma malo izrečenih presuda za koruptivna djela, koje u rijetkim slučajevima prati i oduzimanje nezakonito stečene imovine.

1.13. Povećanje transparentnosti pri donošenju odluka

Transparentnost predstavlja jedan od osnovnih principa na kojima se bazira Strategija za borbu protiv korupcije, prepoznavši da je otvorenost, uključivanje i upoznatost građana jedan od ključnih preduslova za minimiziranje svih oblika narušavanja integriteta i koruptivnih ponašanja. Proaktivno objavljivanje informacija u posjedu javnih organa, bez čekanja na zahtjeve građana, danas je općeprihvaćeni standard u brojnim zemljama u svijetu te će biti standard postupanja javnih institucija Tuzlanskog kantona. Principi proaktivne transparentnosti propisani su u nizu relevantnih međunarodnih dokumenata i inicijativa, a njihova primjena je olakšana zahvaljujući razvoju novih informacijsko-komunikacijskih

tehnologija i pristupa internetu, na čemu će institucije graditi svoj pristup u narednom periodu kako bi postigle standarde stvarne transparentnosti.

Ukoliko su znanje i svijest o korupciji, njenim uzrocima, modalitetima i štetnim posljedicama veći kod svih zainteresiranih za njeno sprečavanje, povećavaju se šanse da korupcije u praksi bude manje i da se broj zainteresiranih za borbu protiv korupcije uveća. Zbog toga, Strategija predviđa i druge preventivne mjere za borbu protiv korupcije, uključujući i edukaciju o problemu korupcije, provođenje temeljnih istraživanja postojećeg stanja, učenje na osnovu uočenih obrazaca koruptivnog ponašanja i uključivanje šireg kruga subjekata i pojedinaca iz javnog i drugih sektora u borbu protiv korupcije.

Nema uspješne borbe protiv korupcije ukoliko je isključivo reaktivna, odnosno ako se čeka da neko prijavi koruptivno ponašanje. Ona može biti efikasna ako podrazumijeva i proaktivan pristup. Takav pristup znači da se na osnovu uočenih obrazaca koruptivnog ponašanja kreiraju efikasniji preventivni mehanizmi, ali i da oni posluže za otkrivanje koruptivnog djelovanja i prije nego što ono bude prijavljeno.

1.14. Intenziviranja otkrivanja i represije korupcije

Korupcija se pojavljuje češće u društvima gdje postoji značajna vjerovatnoća da, i ako se desi, neće biti otkrivena, niti adekvatno sankcionisana.

Zbog toga Strategija teži da poveća broj prijavljenih i slučajeva koji su istraženi od strane nadležnih organa u kojima se sumnja na korupciju, kroz pojačan rad istražnih organa i ohrabrivanje lica koja imaju takve sumnje da ih podijele sa drugima. Također, Strategija nastoji da smanji broj slučajeva koruptivnih ponašanja koja nisu podložna otkrivanju i represiji i da osigura primjereno sankcioniranje korupcije, odnosno odvratanju potencijalnih učesnika od koruptivnog ponašanja.

1.15. Unapređenje koordinacije u borbi protiv korupcije

Da bi Strategija postigla predviđene ciljeve postavljene općim principima, neophodno je uspostaviti efikasne mehanizme za njeno provođenje i koordinaciju rada nadležnih organa za praćenje realizacije mjera u praksi i periodičnu evaluaciju ostvarenih rezultata. Iskustva u provođenju i koordinaciji prethodnog Programa za borbu protiv korupcije ukazuju na neophodnost unapređenja koordiniranog provođenja mjera i aktivnosti iz ovog dokumenta između institucija Tuzlanskog kantona. S tim u vezi će Vlada kantona i Tim kontinuirano uspostavljati mehanizme za koordinaciju između svih institucija Tuzlanskog kantona organizirajući stalne sastanke i komunikaciju. Uloga i resursi kontakt tačaka u institucijama se moraju kontinuirano jačati da bi se osiguralo da se aktivnosti provode adekvatno i blagovremeno i da se osigura jedan sinhroniziran, sveobuhvatan i koordiniran pristup u prevenciji i borbi protiv korupcije.

2. Vizija

„Tuzlanski kanton u sklopu sveopće borbe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini je sa uspostavljenim funkcionalnim sistemom i ostvarenim vidljivim i mjerljivim rezultatima u prevenciji i borbi protiv korupcije, minimizirao mogućnosti za nastanak korupcije i povećao povjerenje građana u institucije vlasti i vladavinu prava.“

3. Opći cilj

Opći cilj Strategije je da se korupcija, kao prepreka ekonomskom, socijalnom i demokratskom razvoju Tuzlanskog kantona, u najvećoj mogućoj mjeri otkloni, odnosno minimizira. Posljedice korupcije reflektuju se na siromaštvo u društvu, pad povjerenja građana u demokratske institucije, što doprinosi stvaranju opće nesigurnosti u društvu.

Prevencija nastanka korupcije u Tuzlanskom kantonu pokušava se, koordiniranim i sistemskim pristupom, ostvariti djelovanjem Tima za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona, koji zajedno sa mrežom svih javnih institucija u Tuzlanskom kantonu, nastoji izgraditi efikasan sistem za prevenciju korupcije.

Ankete koje su se provodile u Tuzlanskom kantonu ukazuju na to da građani imaju najviše problema sa korupcijom u onim oblastima administracije sa kojima imaju najviše kontakata i preko kojih ostvaruju svoje najvažnije potrebe, a to su: zdravstvo, obrazovanje, policija, pravosuđe, urbanizam, socijalna pitanja i sl. Upravo zato se prevencija nastanka korupcije u Tuzlanskom kantonu nastoji osigurati kroz sveobuhvatni sektorski pristup.

Imajući u vidu naprijed navedeno, **opći cilj Strategije za borbu protiv korupcije Tuzlanskog kantona za period 2021-2024. godina je:**

Prevenciju korupcije u Tuzlanskom kantonu obezbijediti koordiniranim i sistemskim pristupom Vlade Tuzlanskog kantona i proaktivnim djelovanjem Tima za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona i svih institucija kantona, kroz aktivnosti u općim i sektorskim oblastima za koje je Tuzlanski kanton nadležan, uz ostvarenu saradnju sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH i drugim relevantnim tijelima i organizacijama.

4. Strateški ciljevi

Na osnovu formuliranog općeg cilja Strategije proizlaze sljedeći strateški ciljevi:

1. **Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta, normativnog i strateškog okvira za efikasnu prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.**
2. **Razvijanje, promoviranje i provođenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru.**
3. **Unapređenje institucionalnog i normativnog okvira prevencije i borbe protiv korupcije u sektorskim oblastima.**
4. **Uključivanje cjelokupnog društva u borbi protiv korupcije, koordinaciju i izvještavanje o provođenju Strategije.**

Uzimajući u obzir da Strategija i Akcioni plan predstavljaju sveobuhvatni antikorupcijski strateški okvir u Tuzlanskom kantonu, upravo je najveći fokus na uspostavljanju cjelokupnog preventivnog sistema za sve kantonalne organe uprave, kantonalne upravne organizacije, pravna lica u kojima Vlada ili kantonalni organi uprave/upravne organizacije imaju nadležnost po osnovu zakonskih ili vlasničkih prava. Samo zajedničkim i harmonizovanim pristupom svih institucija Tuzlanskog kantona može se uspostaviti adekvatan i sistemski pristup orijentiran na učinak da se mogućnost pojavljivanja korupcije u institucijama svede na što manju mjeru. Za privatni sektor je neophodno da bude uključen u sam proces opće prevencije protiv korupcije.

5. Načela

S obzirom na tzv. integrirani pristup Strategije, složenost problema korupcije, njen direktni uticaj na poštivanje temeljnih društvenih vrijednosti, vladavinu prava i samoodrživog razvoja, neophodno je pridržavati se sljedećih načela u primjeni Strategije:

- **Vladavina prava** - usklađenost pravnih akata i svih radnji pravnih subjekata sa zakonom. U preduzimanju antikorupcijskih aktivnosti subjekti provođenja svoje postupanje treba da temelje na pravu tako da njihove odluke budu u formalnoj i materijalnoj saglasnosti sa odgovarajućim pravnim aktima na svim nivoima vlasti, kao i međunarodnim obavezama Bosne i Hercegovine a iz kojih proizilaze i obaveze za kantonalne nivoe vlasti. U procesu donošenja pravnih akata treba da budu prepoznati i umanjeni rizici od nastanka korupcije u njihovoj primjeni i određeni organi koji mogu vršiti djelotvoran nadzor te osiguranje sredstava za njihovo provođenje.
- **Zasnovanost na činjenicama** - planiranje, praćenje i procjena ispunjenosti antikorupcijskih zadataka treba da se zasniva na činjenicama. Već u fazi analize i procjene stanja i pojava oblika, subjekti provođenja obavezni su utvrditi činjenice i na osnovu njih temeljiti mjere za suprotstavljanje korupciji. To naročito znači uzimanje u obzir prednosti i nedostataka u radu subjekata provođenja, kao i stalnu reviziju i monitoring ispunjenosti i prikladnosti strateških ciljeva.
- **Dobra praksa** - usaglašavanje antikorupcijskih aktivnosti sa dobrim praksama na polju suprotstavljanja korupciji u zemlji i u ostalim tranzicijskim zemljama, učenje na greškama, uočenim obrascima koruptivnog ponašanja i njihovog uzroka u sistemu. Za pojedine aspekte problema korupcije može postojati mnoštvo različitih rješenja, koja treba da budu uzimana u obzir, zavisno od njihove primjenjivosti u Tuzlanskom kantonu.
- **Sveobuhvatnost i inkluzivnost** – koordinirana uključenost najvećeg broja aktera i uticaj na što je moguće veći broj faktora koji doprinose korupciji. Borba protiv korupcije nije zadatak samo pojedinih subjekata, niti postoje pojedinačni faktori koji uzrokuju korupciju. U borbu protiv korupcije dužne su se, svako u okviru svojih nadležnosti, uključiti sve institucije i službe u TK, organizacije civilnog društva, profesionalna udruženja i građani kroz partnerstva i koalicije za suprotstavljanje korupciji. Organi javnog sektora treba da omoguće drugim dijelovima društva da

djelotvorno utiču na sprečavanje korupcije, ne samo kroz zaštitu svojih prava, već i kroz participiranje u donošenju odluka, pravovremeno razmatranje njihovih inicijativa, predstavljanje i omogućavanje pokretanja postupka za zaštitu javnog interesa.

- **Sektorska orijentiranost** - Uzimajući u obzir specifične nadležnosti koje kantonalna vlast Tuzlanskog kantona ima, neophodno je da se prevencija i borba protiv korupcije usmjerava na konkretne programe i aktivnosti koje se odnose na sektorski orijentisane oblasti, a koje su građanima na području Tuzlanskog kantona veoma značajne za ostvarivanje njihovih ključnih prava i usluga.
- **Transparentnost i participativnost** – pravovremeno upoznavanje javnosti sa donošenjem odluka i politika u institucijama na svim nivoima u BiH je osnova za uticaj na njihovo donošenje i moćno je sredstvo za sprečavanje korupcije. Svi subjekti provođenja Strategije, a pogotovo državni organi i službe, dužni su osigurati odgovarajuće mehanizme komunikacije i konsultacije javnosti prilikom odlučivanja. Radi veće transparentnosti, u najvećoj mjeri treba koristiti ekonomična i savremena sredstva komunikacije u objavljivanju odluka, podataka o planiranim i provedenim aktivnostima, u pretraživanju baza podataka o aktivnostima organa vlasti, naročito u vezi sa sistemom javnog finansiranja i praksom postupanja. Kako bi se ostvarila prethodna načela (sveobuhvatnost i inkluzivnost), odnosno osigurala podrška u provođenju aktivnosti na planu borbe protiv korupcije, naročito je važno osigurati vidljivost antikorupcijskih napora u formi planova djelovanja, ali i izvještaja o postupanju po tim planovima.
- **Nepriistrasnost i stručnost** - politička i druga neutralnost i kompetentnost za ispunjavanje antikorupcijskih zadataka neophodni su za dug i složen proces kao što je borba protiv korupcije. Suprotstavljanje korupciji treba se smatrati dijelom rada za opće dobro i unapređenja profesionalizma uprave, ali i privatnoga sektora, i u njemu nema mjesta ideološkim, političkim i drugim uticajima. Isto tako, potrebno je stalno raditi na unapređenju znanja, stavova i vještina za suprotstavljanje korupciji.
- **Orijentiranost na učinak** - utvrđivanje jasnih, mjerljivih i ostvarivih ciljeva. Upitna je efikasnost strateških dokumenata i aktivnosti za borbu protiv korupcije ako nisu jasno postavljeni ciljevi i svrha koju bi trebalo postići, čiju realizaciju nije moguće pratiti i koji su teško ili nikako ostvarivi. Ove pretpostavke bi trebalo da ispune svi subjekti provođenja, kako bi se postigli optimalni rezultati za koje je moguće prikupiti pokazatelje o stepenu izvršenosti. Budući da se značajan broj antikorupcijskih aktivnosti odnosi na javnu upravu te javne službe i javna preduzeća koja treba da budu servis građanima, to u definiranju i ostvarivanju antikorupcijskih, i uopće, ciljeva rada javne uprave, treba voditi računa o krajnjem rezultatu i kako ga mjeriti.

6. Analiza situacije

Prilikom izrade strateškog okvira za borbu protiv korupcije u Tuzlanskom kantonu u obzir su uzeti i faktori, kako unutrašnji tako i vanjski, koji mogu unaprijediti provođenje antikorupcijskih mjera. S tim u vezi su posebno analizirane snage i slabosti Tuzlanskog kantona, odnosno prilike i prijetnje koje su postojale u društvenom, političkom, organizacionom, pravnom i

ekonomskom okruženju Kantona. Snage i slabosti, odnosno prilike i prijetnje mogu značajno uticati na uspješno, ili pak neuspješno provođenje strateškog okvira koji se odnosi na borbu protiv korupcije.

6.1. Snage

Stvarna i potpuna spremnost Tuzlanskog kantona za uspostavljanje sveobuhvatnog sistema koji će pristupiti borbi protiv korupcije je posebno identificirana kao nešto što je prvenstveni preduslov za uspješno suzbijanje korupcije.

Postojeći kapaciteti nadležnih kantonalnih organa krivičnog gonjenja (Uprava policije MUP TK – Sektor kriminalističke policije, Tužilaštvo i sudovi) su, prema studijama Misije OSCE-a u BiH kao i drugih meritornih institucija, dobili generičke afirmativne ocjene za ostvarene rezultate na planu borbe protiv korupcije.³

Također, činjenica je da je Tim Vlade Tuzlanskog kantona koji je formiran, aktivno provodio svoje dužnosti i obaveze zbog kojih i jeste osnovan. Tako je naprimjer Tim, između ostalog, ostvario saradnju sa APIK-om, Antikorupcionim timom Vlade Federacije BiH, Misijom OSCE-a, ACCOUNT-om i Transparency International-om u BiH. Pored toga je održano više treninga za koordinatore antikorupcijskih aktivnosti. Tim je stekao kroz dugogodišnji angažman značajna iskustva i istaknuta je posvećenost zadacima. Tim je multidisciplinaran na način da je sastavljen od predstavnika ključnih institucija Vlade Tuzlanskog kantona i da je uspostavio mrežu koordinatora.

6.2. Slabosti

Činjenica je da je Tim Vlade Tuzlanskog kantona, kao koordinacijsko tijelo za provedbu Strategije i Akcionog plana koje je sastavljeno od državnih službenika privremeno tijelo i da članovi Tima imaju svoje redovne dužnosti. Ovakva situacija ograničava potpunu posvećenost članova Tima Vlade Tuzlanskog kantona u ostvarivanju svojih obaveza unutar Tima, što može predstavljati značajnu slabost s obzirom na to da problem korupcije zahtijeva potpunu posvećenost, ali i činjenica da članovi Tima imaju značajnu nadležnost u sprečavanju i suzbijanju korupcije.

Prilikom dizajniranja antikorupcijskih aktivnosti trebalo bi uzeti u obzir i takve činjenice kao što su formalan pristup antikorupcijskim aktivnostima i nerijetko prebacivanje odgovornosti uposlenika u javnim institucijama. Također, istraživanja su ukazala, da je nespremnost na nove obaveze i aktivnosti često odlika javne uprave i javnih institucija.⁴

³ Praćenje Procesuiranja Predmeta Korupcije u BiH: Prva, druga i treća Procjena. Procjene izrađene od strane Misije OSCE-a u BiH

⁴ Vidi više na <https://zastone.ba/app/uploads/2019/04/Javna-uprava--Zastone.pdf>

Nedovoljna sredstva za antikorupcijske aktivnosti često mogu predstavljati izazov u provođenju antikorupcijskih aktivnosti te zbog sveopće situacije u društvu takva činjenica može predstavljati značajnu slabost u provođenju aktivnosti. Također, iako je korupcija dugogodišnji problem u Bosni i Hercegovini te je korupcija svakako kompleksan problem, ipak sistemski pristupi su relativna novina u Tuzlanskom kantonu. Ovakva činjenica prouzrokuje i pojavu da postoji mali broj zaposlenika koji u potpunosti mogu odgovoriti na proaktivne i sistemske pristupe u borbi protiv korupcije. Zato je potrebno kontinuirano graditi kapacitete zaposlenih u javnim institucijama u pravcu antikorupcijskih mehanizama koji su dostupni.

Sama nestalnost Tima može dovesti do fluktuacije članova Tima, ali i činjenice da je broj članova Tima u posljednje vrijeme smanjen. U proteklom vremenu i fluktuacija koordinatora i rukovodilaca aktivnosti je imala uticaja na činjenicu da je bilo neophodno ponovo graditi kapacitete novoizabranim osobama. Također i Tim Vlade Tuzlanskog kantona nema dovoljno materijalno-tehničkih sredstava za rad zbog svoje specifične pozicije.

6.3. Prilike

Kao prilike, potrebno je izdvojiti prepoznatost problema sa korupcijom, sa kojom se susreće bosanskohercegovačko društvo i potpuna spremnost međunarodnih institucija da pomognu vladama na svim nivoima, uključujući i Tuzlanski kanton. S tim u vezi se kontinuirano pruža i finansijska i stručna pomoć koja može biti od krucijalnog značaja u prevenciji i suzbijanju kompleksne i negativne pojave kakva je zasigurno korupcija. Dosadašnje iskustvo Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH je svakako prilika koja može biti itekako od koristi za implementaciju ovog strateškog okvira na području Tuzlanskog kantona. Koordinacija i saradnja sa centralnim antikorupcijskim tijelom jeste i obaveza koja proizilazi iz Zakona o prevenciji korupcije i koordinaciji borbe protiv korupcije.

Antikorupcijske aktivnosti su i dalje u fokusu međunarodne zajednice i nevladinih organizacija, te je neophodno i njihovo uključivanje i ostvarivanje adekvatne saradnje.

6.4. Prijetnje

Zbog ukupnih geopolitičkih prilika, pandemije COVID-19, migrantske krize, socijalnih prilika, prirodnih katastrofa i drugih, Bosna i Hercegovina možda neće biti u fokusu pažnje onoliko koliko je potrebno da se antikorupcijskim reformama pruži adekvatna podrška. Bez te podrške i u izvjesnoj mjeri pozitivnoga pritiska, antikorupcijske mjere i aktivnosti mogu biti usporene. Također, značajna podrška nevladinog sektora je ovisna o donatorskoj pomoći pa i pored same volje da pomognu institucijama vlasti može biti usporena ukoliko ne posjeduju adekvatna finansijska sredstva.

7. Uključivanje cjelokupnog društva u borbu protiv korupcije

Uloga civilnog društva u antikorupcijskim nastojanjima je višestruko značajna za uspješnu borbu protiv korupcije. Uloga civilnog društva u antikorupcijskim nastojanjima je prepoznata u međunarodnim dokumentima za borbu protiv korupcije. Pored neophodnog aktivnog učešća javnog i privatnog sektora u borbi protiv korupcije, nemjerljiv je značaj organizacija civilnog društva kao neposrednih predstavnika interesa građana. Značaj civilnog društva i njihovih izgrađenih kapaciteta u oblasti sprečavanja i borbe protiv korupcije može biti od koristi za Vladu Tuzlanskog kantona. Kako Strategija i Akcioni plan predstavljaju drugi sveobuhvatni strateški okvir za borbu protiv korupcije, koji se odnosi na veliki broj implementatora aktivnosti, isti treba kontinuirano promovirati u javnosti. Uspješno provođenje mnogih aktivnosti zavisi i od samih građana i organizacija civilnog društva, i potrebno je isti u kontinuitetu promovirati navedenim subjektima. Kako su za izradu i provođenje strateških dokumenata, posebno antikorupcijskih, zainteresovani i ostali subjekti građanskog društva, potrebno je iste uključiti u takve procese. Organizacije civilnog društva svojim iskustvom i značajem mogu uticati na kvalitet metodologije izrade strateških dokumenata, ali još bitnije i na kvalitete i dizajn metodologije monitoring instrumenata, čiji rezultati mogu usmjeriti dalje i buduće antikorupcijsko strateško planiranje.

S obzirom na to da su antikorupcijske aktivnosti u fokusu mnogih donatora organizacija civilnog društva, potrebno je uspostaviti mehanizme saradnje sa organizacijama civilnog društva, putem planskog pristupa organizovanju sastanaka sa donatorima i organizacijama civilnog društva.

8. Strateški ciljevi i programi za njihovo provođenje

Iako su predstavljeni zasebno, svi strateški ciljevi nalaze se u tijesnoj vezi, jer se očekivani efekti mogu postići samo ukoliko svi ciljevi budu tretirani sa jednakom važnošću. Strateški ciljevi su razrađeni kroz prioritetne strateške programe, iz kojih proizlaze mjere za njihovo provođenje, koje se operacionaliziraju kroz Akcioni plan, sa precizno određenim aktivnostima, izvršiocima tih aktivnosti iz različitih oblasti, pokazateljima uspješnosti, rokovima i planiranim sredstvima sa težnjom da se ostvare zadovoljavajući i mjerljivi rezultati u antikorupcijskim nastojanjima. Sve aktivnosti su određene preciznim rokovima unutar kojih bi se trebale provesti, sa tačno određenim implementatorima, pokazateljima uspješnosti provođenja aktivnosti i potrebnim resursima za provođenje istih. Specifični strateški ciljevi Strategije, iako su formalno odvojeni radi lakše realizacije istih, su itekako u međusobnoj korelaciji i uspješna borba protiv korupcije ovisi od stvarne implementacije sva četiri specifična cilja. Vlada Tuzlanskog kantona se istinski opredijelila za pokretanje svih potrebnih dugoročnih i planskih aktivnosti u borbi protiv korupcije u svim segmentima svog rada i djelokruga svojih nadležnosti. U okviru svojih nadležnosti najveći fokus jeste na prevenciji korupcije, sa posebnim sektorskim pristupom.

Strateški ciljevi su u svojim općim principima usklađeni sa Strategijom za borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine za period 2021-2024. godina. Ipak strateški cilj broj 3 „Unapređenje institucionalnog i normativnog okvira prevencije i borbe protiv korupcije u sektorskim oblastima“ predstavlja specifičnost antikorupcijskog pristupa sprečavanja i borbe protiv korupcije Tuzlanskog kantona s obzirom na specifičnost nadležnosti kantonalnog nivoa

vlasti. Ovaj strateški cilj u sebi sadrži i najveći broj strateških programa iz čega u pratećem Akcionom planu i proizilazi najveći broj aktivnosti koje se odnose na ovaj Strateški cilj.

8.1. Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta, normativnog i strateškog okvira za efikasnu prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije

Osnovni preduslov za uspješnu prevenciju i borbu protiv korupcije se ogleda u uspostavljanju institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije. Samo sa uspostavljenim jasnim institucionalnim okvirom unutar Tuzlanskog kantona gdje sve institucije znaju tačno koje su njihove obaveze i odgovornosti u antikorupcijskim nastojanjima, mogu polučiti rezultatom u prevenciji i koordinaciji borbe protiv korupcije.

Bosna i Hercegovina potpisala je Konvenciju Ujedinjenih Nacija protiv korupcije (u daljem tekstu: UNCAC ili Konvencija) 16. septembra 2005. godine, a Predsjedništvo BiH donijelo je na 89. redovnoj sjednici 27. marta 2006. godine odluku o ratifikaciji UNCAC.

Član 6. Konvencije izražava potrebu uspostave jednog tijela ili više njih nadležnih za sprovođenje, ali i nadzor i usklađivanje same implementacije antikorupcijske politike, koje bi bilo neovisno i adekvatno stručno i finansijski osposobljeno.

Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je uspostavljeno antikorupcijsko centralno tijelo na nivou Bosne i Hercegovine, odnosno uspostavljena je Agencija. Članom 6. Zakona o Agenciji je regulisano da je Agencija nezavisna i samostalna upravna organizacija, koja za svoj rad odgovara Parlamentarnoj skupštini BiH. Upravo ovakav status Agencije, pored njezinih nadležnosti, uspostavlja samu nezavisnost Agencije, dok je u posljednjih par godina ista stručno i finansijski kapacitirana, iako još ne u punom kapacitetu, iz čega se ipak može zaključiti da je obaveza iz člana 6 UNCAC-a na državnom nivou implementirana. Međutim usljed ustavne strukture BiH, na način kako je Zakonom o Agenciji predviđeno da svi nivoi vlasti donesu antikorupcijske politike, tako je i članom 23. Zakona uspostavljena obaveza da svi nivoi vlasti odrede novu ili postojeću upravnu strukturu koja će na nivou na kojem je uspostavljena i izrađivati, nadzirati i implementirati antikorupcijske politike. S tim u vezi u Tuzlanskom kantonu je neophodno razmotriti uspostavljanje cjelovitog institucionalnog sistema za sprečavanje korupcije.

Pored samog institucionalnog kapacitiranja Tuzlanskog kantona neophodno je uspostaviti i osnovne normativne i strateške okvire koji će podržati sveobuhvatni pristup u sprečavanju i borbi protiv korupcije. Institucionalni, normativni i strateški okvir treba da bude uspostavljen u svim institucijama Tuzlanskog kantona, uključujući i jedinice lokalne samouprave.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški cilj 1

8.1.1. Profesionalizacija tijela za sprečavanje korupcije

Pored obaveza iz UNCAC i Zakona o APIK i Evropska komisija u svojim izvještajima prepoznaje obaveze uspostavljanja antikorupcijskih tijela na svim nivoima vlasti. Tako npr. u Izvještajima Evropske komisije o napretku BiH ka članstvu u Evropskoj uniji stoji da je potrebno: „Uspostaviti tijela za prevenciju i nadzor na odgovarajućim nivoima vlasti i osigurati njihovo funkcionisanje uz koordinaciju Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe

protiv korupcije“. Vlada Tuzlanskog kantona je predvidjela potrebu da se analiziraju sve najbolje prakse uspostavljenih tijela za borbu protiv korupcije u BiH, poput Ureda za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo, ali i drugih tijela u BiH i u regionu, kako bi se donijela konačna odluka o uspostavi najfunkcionalnijeg tijela za potrebe Tuzlanskog kantona.

Tim za sprečavanje korupcije Tuzlanskog kantona će analizirati mogućnosti i izraditi najbolje preporuke u skladu sa potrebama Tuzlanskog kantona za uspostavljanje profesionalnog tijela za borbu protiv korupcije i preporučiti Vladi Tuzlanskog kantona uspostavu takvog tijela. Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 1.1.

8.1.2. Jačanje uloge koordinatora u prevenciji korupcije i borbi protiv korupcije Tuzlanskog kantona

Imajući u vidu da je veliki broj institucija od značaja za antikorupcijske aktivnosti, neophodno je da se odredi osoba koja će interno unutar svake institucije koordinirati antikorupcijske aktivnosti, odnosno potrebno je da se imenuju koordinatori antikorupcijskih aktivnosti. Pored toga neophodno je da se odrede i kriteriji ko može biti koordinator unutar jedne institucije i koje poslove će obavljati. Ove zadatke je neophodno decidno odrediti. Koordinator antikorupcijskih aktivnosti treba da budu osobe koje su kroz svoj dosadašnji radni angažman u instituciji pokazale posebne personalne i moralne kvalitete, koje dobro poznaju cjelokupno funkcionisanje institucije i uživaju visok stepen povjerenja rukovodilaca i ostalih uposlenika u instituciji. Samo zaposlenici sa takvim karakteristikama mogu kvalitetno koordinirati antikorupcijske aktivnosti. Obaveze koordinatora su: da izvještava rukovodioca o antikorupcijskim obavezama institucije i prati izvršenje pojedinačnih zadataka na realizaciji operativnog plana na mjesečnoj osnovi, izrađuje komunikacijski materijal za upoznavanje institucije iz koje dolazi sa obavezama iz Akcionog plana, uspostavlja i održava sektorsku i drugu saradnju sa drugim nivoima vlasti u situacijama podijeljene nadležnosti, vodi evidenciju o realizaciji operativnog plana po zadatim indikatorima te o napretku i izazovima izvještava rukovodioca na mjesečnoj osnovi.

Kako su Tim Vlade Tuzlanskog kantona za prevenciju korupcije i koordinatori antikorupcijskih aktivnosti primarni subjekti za implementaciju antikorupcijskih aktivnosti, neophodno je njihove kapacitete kontinuirano jačati. S tim u vezi koordinatori antikorupcijskih aktivnosti i svi članovi Tima Vlade kontinuirano prolaze obuke o alatima za sprečavanje i borbu protiv korupcije.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 1.2.

8.1.3. Zakonodavni okvir za borbu protiv korupcije u BiH, FBiH i TK

Kako bi se osigurao sistemski pristup u prevenciji i borbi protiv korupcije, nadležne institucije Tuzlanskog kantona će analizirati sve zakonske pretpostavke za unapređenje prevencije i borbe protiv korupcije. Pored same analize pristupit će se i iniciranju zakonskih rješenja na unapređenju borbe protiv korupcije. S tim u vezi će se inicirati unapređenje zakonskog okvira koji se tiče državnih službenika u Tuzlanskom kantonu, ali i uspostavljanje različitih antikorupcijskih zakona, poput Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosilaca javnih ovlaštenja, na stanovištu rješenja koja su urađena u Kantonu Sarajevo. Prilikom izrade svih zakonskih propisa izvršiti će se analiza najboljih rješenja i ostvarit će se

saradnja sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH i drugih institucija.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 1.3.

8.1.4. Digitalizacija antikorupcije sa ciljem unapređenja međusobne komunikacije i saradnje

Na osnovu dosadašnjeg stepena realizacije mjera u prevenciji korupcije (u širem kontekstu) te uvažavajući procese uzajamnog izvještavanja, razmjene i prikupljanja informacija, evidentno je da iskorak načinjen u stvaranju preduslova za efikasniju prevenciju korupcije nije postigao krajnji efekat, a to je ujednačeno i efikasno suprotstavljanje korupciji na svim nivoima vlasti u BiH i sektorskom okruženju. Navedeni nedostatak neizostavno prati izostanak sistemskih alata za pravovremenu razmjenu informacija i procese izvještavanja.

IT rješenja i digitalizacija će predstavljati osnovni preduslov za uspješnu prevenciju i borbu protiv korupcije te će se ovim pitanjima posvetiti značajni resursi unutar opće prevencije, ali i unutar sektorskih oblasti.

S time u vezi će se detaljno analizirati informatička rješenja i dobre prakse koje je uveo Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo kako bi se identificirale dobre prakse, ali i izazovi u radu koji se pojavljuju u vezi sa istim. Nakon sveobuhvatne analize predložit će se uspostava različitih informatičkih registara koji bi osigurali transparentnost i prevenciju nastanka korupcije. Neki od registara koji će se predložiti su e-registar zaposlenika, e-registar imenovanih lica, e-registar subvencija i poticaja, e-registar imovine izabranih dužnosnika i slično.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 1.4.

8.1.5. Uključenje jedinica lokalne samouprave u sistem prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije

Jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi) raspolažu javnim ovlaštenjima i budžetskim sredstvima, što ih čini podložnim korupciji jednako kao i kantonalni nivo vlasti. Zbog toga i na ovom nivou vlasti se predlažu politike, mjere i aktivnosti za borbu protiv korupcije, a koje su prilagođene specifičnostima jedinica lokalne samouprave.

Nova Strategija uključuje generalne politike i mjere borbe protiv korupcije na nivou jedinica lokalne samouprave, a koje će biti konkretizirane u strategijama i akcionim planovima ostalih nivoa vlasti, u skladu sa važećim propisima koji definiraju poziciju i relaciju pojedinih nivoa vlasti sa jedinicama lokalne samouprave.

Također, veliki dio će se posvetiti potrebi da jedinice lokalne samouprave provode adekvatne antikorupcijske kampanje i da osiguraju da se može prijaviti koruptivno ponašanje.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 1.5

8.1.6. Uloga javne revizije u promicanju odgovornosti u javnom sektoru i borbi protiv korupcije

Ured za reviziju institucija u Federaciji je nezavisno tijelo koje provodi reviziju institucija u Federaciji BiH, uključujući i institucije Tuzlanskog kantona. Temeljno očekivanje je da revizija svojim radom donese pozitivne promjene u živote građana i to na način da jača javnu odgovornost, integritet i transparentnost u javnom sektoru, da kontinuirano pokaže svoju vrijednost građanima, parlamentu i ostalim učesnicima, te da bude primjer uzornog poslovanja. Tradicionalni zadatak Ureda za reviziju institucija u FBiH je revizija zakonitosti i pravilnosti upravljanja javnim finansijama, što se ispunjava obavljanjem finansijske revizije i revizije usklađenosti te ispitivanje ekonomičnosti, efektivnosti i efikasnosti javne uprave, što je zadatak revizije učinka.

Stoga revizorski izvještaji mogu biti sredstvo za poboljšanje odgovornosti i transparentnosti u javnom sektoru. Nakon izvršenih revizija pojedinih institucija Tuzlanskog kantona, Vlada TK-a će zahtijevati od istih dostavljanje Akcionih planova za postupanje institucija po nalazima i preporukama Ureda za reviziju, kao i Izvještaje/Analize o realizaciji preporuka nakon odgovarajućeg izvjesnog perioda. Na taj način Vlada će imati kompletan uvid u trošenje javnog novca - novca svih građana te će se kroz navedena zaduženja moći doprinijeti odgovornosti i efikasnosti institucija u javnom sektoru.

8.2. Razvijanje, promoviranje i provođenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru

Uzimajući u obzir da Strategija i Akcioni plan predstavljaju sveobuhvatni antikorupcijski strateški okvir, u Tuzlanskom kantonu upravo je fokus na uspostavljanju cjelokupnog preventivnog sistema za sve kantonalne organe uprave, kantonalne upravne organizacije, pravna lica u kojima Vlada ili kantonalni organi uprave/upravne organizacije imaju nadležnost po osnovu zakonskih ili vlasničkih prava, uz saradnju sa privatnim sektorom, javnim medijima i relevantnim subjektima civilnog društva. Samo zajedničkim i harmonizovanim pristupom svih institucija Tuzlanskog kantona može se uspostaviti adekvatan i sistemski pristup orijentiran na učinak da se mogućnost pojavljivanja korupcije u institucijama svede na što manju mjeru.

8.2.1. Interni antikorupcijski dokumenti i transparentnost u procesu donošenja propisa

Uzimajući u obzir činjenicu da se radi o strateškom okviru za borbu protiv korupcije u Tuzlanskom kantonu čiji su implementatori svi kantonalni organi uprave, kantonalne upravne organizacije, pravna lica u kojima Vlada ili kantonalni organi uprave/upravne organizacije imaju nadležnost po osnovu zakonskih ili vlasničkih prava, prvenstvena i posebna pozornost se obratila na uspostavljanju internih antikorupcijskih politika unutar svake institucije kantona. Upravo uspostavljanje planskog pristupa, u kojem će sve institucije znati koje obaveze imaju prilikom provođenja Strategije i Akcionog plana, je garant i osnovni preduslov za osiguranje provođenja antikorupcijskih aktivnosti. Također, jačanje institucionalnog integriteta je, prema dosadašnjoj praksi u BiH i prema Smjernicama i ostalim dokumentima Agencije za

prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, posebno efikasno kada se vrši putem samoprocjene svake institucije pojedinačno.

Narušavanje integriteta se treba shvatiti u širem kontekstu od korupcije i koruptivnog ponašanja, iako postojanje institucionalnog i ličnog integriteta predstavlja efikasnu prevenciju nastanka korupcije i koruptivnog ponašanja. Ipak, šire gledano, svako koruptivno ponašanje predstavlja narušavanje integriteta, ali svaka vrsta narušavanja integriteta ne predstavlja nužno korupciju ili koruptivno ponašanje, već može predstavljati i bilo koju vrstu neetičkog i neprofesionalnog ponašanja ili bilo koju drugu nepravilnost u radu. Upravo svaka institucija je najbolje upoznata sa činjenicom gdje postoji mogućnost nastanka rizika za narušavanje integriteta i treba da bude istinski opredijeljena da minimizira uslove za nastanak rizika od korupcije.

U demokratskom društvu koje dobro funkcioniše, građanstvo treba biti informisano o svim relevantnim aktivnostima institucija vlasti. Da bi bilo tako, građanke i građani moraju imati slobodan pristup vladinim podacima i informacijama, analizirati ih i biti u prilici da ih dijele sa drugim građankama i građanima. Vjerovatnoća da će doći do nastanka korupcije ili da će ona ostati skrivena povećava se ukoliko proces donošenja odluka nije javan. Povećanje transparentnosti u procesu donošenja odluka, kroz unapređenje normativnog okvira i prakse, jeste bitan segment prevencije korupcije i preduslova za učešće cjelokupnog društva u sprečavanju korupcije. Prema izvještajima organizacija civilnog društva proces donošenja odluka u BiH još uvijek nije dovoljno javan, a problemi se javljaju prilikom donošenja pravnih propisa (odsustvo javnih rasprava ili nedovoljna uključenost zainteresiranih aktera), skrivenosti utjecanja na donošenje odluka (lobiranje), odsustvo analiza i nepotpunih obrazloženja.

Kompleksna bosanskohercegovačka ustavna struktura i nadležnost često dovodi do činjenice da propisi nižih nivoa vlasti nisu usklađeni sa višim nivoima vlasti, ili se određenim propisima propisuju nadležnosti određenim nivoima vlasti.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 2.1.

8.2.2. Unapređenje procesa imenovanja i razrješavanja rukovodilaca javnih institucija, zapošljavanja svih uposlenika, jačanja etike i integriteta u javnim institucijama

Pod utjecajem loše socijalne i ekonomske situacije u Bosni i Hercegovini javni sektor je još uvijek najpoželjniji poslodavac za građane. Različita istraživanja ukazuju na visok stepen korupcijskog ponašanja prilikom procesa upošljavanja lica u javni sektor.⁵ Potrebno je uvesti transparentne procese prilikom zapošljavanja i izbjegavati situacije koje mogu dovesti do rizika koji mogu dovesti do korupcije u društvu.

Posebno je neophodno kvalitetno urediti postupke izbora, imenovanja, ocjenjivanja i razrješavanja rukovodilaca institucija kako bi se osigurali objektivni kriteriji za takve postupke.

⁵ <https://ti-bih.org/u-godini-pandemije-najvise-prijava-korupcije-za-drzavnu-upravu-pravosudje-i-zdravstvo/>

Na ovaj način je moguće osigurati da najkompetentnije osobe sa najvišim standardima integriteta rukovode institucijama. Pored toga, potrebno je osigurati objektivne kriterije za postavljanje, napredovanje, ocjenjivanje, nazadovanje i prestanak radnog odnosa svih uposlenika Tuzlanskog kantona kako bi osigurali profesionalnu i nezavisnu javnu upravu. Prilikom analize će se posebna pažnja posvetiti rješenjima koja se odnose na pojavu nepotizma i drugih oblika narušavanja integriteta u procesu zapošljavanja.

Visoki etički standardi i integritet javnih funkcionera i državnih službenika su najbolja, najjednostavnija i, po pitanju upotrijebljenih resursa za njih, najmanje zahtjevna prepreka korupciji. Upravo veliki dio integriteta institucija zavisi od etičkog i profesionalnog ponašanja njenih zaposlenika, čime se dobro utiče na povjerenje građana u rad institucija. Etička načela, kao što nalažu konvencije koje su donijeli Ujedinjeni narodi i Vijeće Evrope, treba da budu ugrađena u zakonima i etičkim kodeksima. Usvajanjem, provođenjem i nadzorom nad provođenjem etičkih kodeksa i kodeksa ponašanja od strane svih institucija se jača profesionalnost i integritet institucija od javnog značaja.

Strategija predviđa i stalno i kontinuirano upravljanje i reguliranje diskrecionih ovlaštenja rukovodilaca institucija i jačanja, odnosno uspostavljanja standarda upravljanja kvalitetom u institucijama Tuzlanskog kantona.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 2.2

8.2.3. Uspostavljanje proaktivne transparentnosti i uspostavljanje sistema za otkrivanje korupcijskog ponašanja od strane uposlenika u javnim institucijama

Organi javne uprave su, shodno članu 10. Konvencije za borbu protiv korupcije Ujedinjenih naroda, u obavezi poduzeti potrebne mjere kako bi se povećala njihova transparentnost, što uključuje omogućavanje uvida šire javnosti u organizaciju, funkcioniranje i postupke donošenja odluka, pojednostavljivanje postupaka pristupa tijelima nadležnim za odlučivanje te objavljivanje informacija u skladu sa principima Partnerstva za otvorenu vlast i usvojenim Akcionim planom Vijeća ministara BiH za provođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast za period 2019 – 2021. Principi člana 10 Konvencije se baziraju na principima proaktivne transparentnosti koja podrazumijeva praksu javnih institucija da samoinicijativno objavljuju informacije od javnog značaja koje se nalaze u njihovom posjedu. Nedostatak transparentnosti i lakih i dostupnih alata za komunikaciju građana sa institucijama vlasti može dovesti do otuđenosti građana od institucija vlasti i gubljenju povjerenja u institucije vlasti. Upravo zato samo proaktivna i stalna otvorenost institucija vlasti može ostvariti bolju saradnju i komunikaciju sa građanima.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 2.3

8.2.4. Jačanje kapaciteta uposlenika institucija Tuzlanskog kantona

Kompleksnost fenomena korupcije zahtijeva i adekvatno izgrađene kapacitete onih koji treba da provode mehanizme za sprečavanje korupcije, a to se prvenstveno odnosi na sve zaposlenike u javnim institucijama. U tom pravcu je neophodno da zaposlenici u javnim institucijama budu upoznati sa uzrocima korupcije i korupcijskog ponašanja, različitih

pojavnih oblika korupcije, podizanja svijesti o štetnosti korupcije i svim dostupnim alatima za prevenciju i borbu protiv korupcije. Zaposlenici javnih institucija, a posebno državni službenici su u ranijem periodu pohađali različite obuke na temu borbe protiv korupcije, međutim, često takve obuke nisu poduzimane na planskom nivou i u skladu sa specifičnim potrebama državnih službenika. S tim u vezi, Tim Vlade Tuzlanskog kantona za borbu protiv korupcije od svog osnivanja, u saradnji sa, prvenstveno međunarodnim organizacijama, poput misije OSCE-a i drugim partnerima, provodi planske obuke za državne službenike, a posebno za koordinate antikorupcijskih aktivnosti u svim institucijama Tuzlanskog kantona. Važno je naglasiti i da je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije redovno provodila obuke kako za članove Tima, tako i za zaposlenike institucija Tuzlanskog kantona.

Zagovaranje i javno promovisanje dobrog i odgovornog ponašanja zaposlenih u institucijama je nešto što nije vršeno na sistematičan način. Ukoliko se odgovorno ponašanje zaposlenika ne promoviše i ne prepozna od strane nadređenih, odnosno ukoliko su u istom statusu lica koja se odgovorno ponašaju i ona koja se ne ponašaju na taj način, utiče se na demotivaciju zaposlenika da se odgovorno ponašaju. Vlada Tuzlanskog kantona je opredijeljena da se napor i odgovorno ponašanje mnogih zaposlenika prepozna i javno zagovara, a sve sa ciljem podsticanja svih zaposlenika na takvo postupanje prema institucijama u kojima rade. Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 2.4

8.2.5. Efikasni i adekvatni disciplinski postupci protiv zaposlenika javnih institucija

Adekvatno sankcionisanje zaposlenika u institucijama za neprofesionalno, neetično i korupcijsko ponašanje može značajno odvratiti potencijalna lica od vršenja korupcijskih aktivnosti. Disciplinski postupci, iako značajan alat, se ne koriste u punom kapacitetu. Postoje određeni slučajevi gdje disciplinski postupci nisu provedeni ili nisu provedeni u skladu sa uspostavljenim procedurama, a što može djelovati stimulirajuće za buduća neprofesionalna, neetična i korupcijska ponašanja u institucijama. Također, neadekvatnim sankcionisanjem takvih lica se djeluje demotivirajuće za lica koja se odgovorno, pošteno i profesionalno odnose prema poslovima koje obavljaju. Za potrebu identifikacije stvarnog problema neophodno je izvršiti analizu postojećeg stanja i onda na efikasne načine uspostaviti disciplinske postupke.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 2.5.

8.2.6. Unapređenje saradnje sa privatnim sektorom u oblasti sprečavanja i otkrivanja korupcije

Privatni sektor ima značajnu ulogu u zaštiti vlastitih interesa, što posljedično može značajno doprinijeti efikasnosti borbe protiv korupcije. Poseban zanačaj u jačanju uloge privatnog sektora imaju privredne komore i udruženja poslodavaca TK. Zato je neophodno udružiti snage svih ovih aktera sa ciljem efikasnog otklanjanja prepreka za neometano poslovanje privatnog sektora, uspostavljanje i stavljanje u funkciju mehanizama koji će privatnom sektoru omogućiti prijavu korupcije i nepravilnosti te zaštititi lica koja prijave korupciju.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 2.6.

8.3. Unapređenje institucionalnog i normativnog okvira prevencije i borbe protiv korupcije u sektorskim oblastima

Kao što je ranije navedeno, ključni dio Strategije za borbu protiv korupcije i pratećeg Akcionog plana predstavljaju identificirani strateški prioriteti, programi i aktivnosti u sektorskim oblastima koji su specifični i u nadležnosti su Vlade Tuzlanskog kantona. Vlada Tuzlanskog kantona je prepoznala da prevencija korupcije treba da bude u prvom planu, ma koliko se prisila činila važnom. Antikorupcijska borba, iako je represivno efikasna, ne postigne sveobuhvatni uspjeh ako u nju nije uključena i sveobuhvatna preventivna politika. Razvijanje, promovisanje i provođenje prevencije u antikorupcijskim nastojanjima jeste poseban strateški cilj unutar Strategije. U ovom strateškom cilju inicijalni fokus je stavljen i na posebne oblasti, odnosno na nadležnosti Tuzlanskog kantona, a koje su rizične na pojavu korupcije, kao što su: zdravstveni sektor, javne finansije, subvencije, podsticaji i koncesije, obrazovanje, pravosuđe i uprava, inspeksijski poslovi.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški cilj 3.

8.3.1. Sveobuhvatno unapređenje integriteta u zdravstvenom sektoru

Zdravstveni sektor je prema referentnim istraživanjima i percepcijom javnosti jedna od oblasti koja je najviše podložna rizicima za nastanak korupcije.⁶ Pored toga, cjelokupno društvo je naročito osjetljivo i ranjivo na pojavu korupcije u zdravstvenom sektoru, posebno uzimajući u obzir da se radi o sektoru koji je od vitalnog značaja za građane te kada se uzme u obzir i novonastala situacija sa pandemijom COVID 19. Veliki broj anonimnih prijava građana se upravo odnosi na prijavu korupcije u zdravstvu.⁷ Vlada Tuzlanskog kantona je svjesna lošeg materijalnog položaja zdravstvenih radnika, a naročito uzimajući u obzir da su zdravstveni radnici konkurentni i na tržištima zemalja Evropske unije zbog čega će Vlada Tuzlanskog kantona nastojati da kontinuirano jača materijalni položaj zdravstvenih radnika.

Korupcijski rizici i korupcija se u ovoj oblasti može pojaviti na svim razinama, od neopravdanog odsustva medicinskog osoblja sa posla (najčešće zbog obavljanja privatnih poslova), neformalnih davanja za tretman koji bi trebao biti oslobođen plaćanja, do kreiranja liste esencijalnih lijekova kojima se mogu potencijalno favorizirati određeni proizvođači, javnih nabava koje sugeriraju korupcijske veze dobavljača sa institucijama koje vrše nabave i mnoge druge. Strateški okvir za borbu protiv korupcije je, uzimajući u obzir kompleksnost zdravstvenog sektora i nadležnosti kantonalnog nivoa, posebnu pažnju obratio aktivnostima prevencije i borbe protiv korupcije u ovom sektoru.

S tim u vezi će se posebno raditi na osiguranju dostupnosti zdravstvenih usluga kako korisnici ne bi imali potrebu da vrše neprimjerene urgencije za pristup uslugama. Prethodno

⁶ „Analiza pravno-institucionalnog okvira i politika prevencije korupcije u zdravstvu u BiH“ izrađenu u okviru projekta Izliječimo zdravstvo, koji finansira Evropska unija. Analizu izradili Transparency International BiH i CCI

⁷ Vidi više na Godišnjem izvještaju Centar za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije Transparency International Bosne i Hercegovine, dostupno na <https://ti-bih.org/wp-content/uploads/2021/04/ALAC-Godisnji-izvjestaj-2020.pdf>

navedeno će se, između ostaloga, vršiti na način da će se analizirati i donijeti objektivni kriteriji za unapređenje listi čekanja. Naime, potrebno je osigurati transparentnost listi čekanja, a sve u cilju smanjenja mogućnosti za koruptivne radnje i zakazivanje pacijenata „preko reda“. Izgradnja integralnog jedinstvenog informacionog sistema u zdravstvu će biti apsolutni prioritet u radu na unapređenju pružanja zdravstvenih usluga, kao i smanjenju koruptivnih rizika. Rad privatnih ustanova i pružanje djelatnosti će također biti u fokusu Strategije za borbu protiv korupcije, a sve kako bi se osigurala transparentnost i objektivnost u radu. Primarni je cilj da se osigura jednako kvalitetna zdravstvena zaštita i usluga svim stanovnicima Tuzlanskog kantona.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 3.1.

8.3.2. Transparentnost i objektivnost u procesima javnih finansija, subvencija, podsticaja i koncesija

Opća je ocjena kako Bosna i Hercegovina još uvijek nije dostigla dovoljan stepen transparentnosti javnih budžeta.⁸ Budžet je ključni instrument pomoću kojeg vlada provodi svoje politike u djela. Godišnji budžet je obično veoma kompleksan dokument koji je teško razumljiv velikom dijelu javnosti i upravo zbog toga bi Vlada trebala biti ta koja će pomoći građanima da razumiju budžet. Dakle, nije najvažnije da budžet bude dostupan javnosti, već je podjednako važno da budžet bude pristupačan i razumljiv javnosti. Dostupnošću informacija o značaju i osnovnim karakteristikama budžeta se na jednostavan način značajno jača transparentnost institucija vlasti o usvojenom budžetu. Vlada Tuzlanskog kantona objavljuje da će uspostaviti budžet za građane koji će biti javno dostupan građanima. „Budžet za građane“ ima za cilj da javnosti omogući bolji uvid i razumijevanje načina na koji Vlada Kantona planira, raspodjeljuje i troši sredstva iz budžeta.

Dodjela transfera, poticaja i pomoći iz budžeta Tuzlanskog kantona predstavlja značajna novčana sredstva na godišnjem nivou. Bez unaprijed definisanih kriterija dodjele transfera, poticaja i pomoći kao i kontrole njihovog utroška ovakav vid dodjele javnih sredstava pravnim i fizičkim licima predstavlja visok rizik za nastanak korupcije.

Dodjela transfera, poticaja i pomoći iz budžeta treba da bude usklađena sa procesima strateškog planiranja te u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji BiH (Službene novine FBiH br. 15/18), a nadležne institucije da raspolažu dovoljnim kapacitetima za provođenje planova.

Na kraju, sve institucije kantona će osigurati da procesi provođenja javnih nabavki budu u potpunosti usklađeni sa normativnim okvirom i najboljim praksama. Procesu javnih nabavki će se vršiti na način da se nabavi najbolja usluga/robe/radovi za optimalnu cijenu. Vlada Tuzlanskog kantona će, zbog prethodno navedenog, kontinuirano jačati kapacitete Ureda za

⁸ Posljednje Istraživanje o otvorenosti budžeta za 2019. godinu (Open Budget Survey 2019 – OBS), koje provodi organizacija International Budget Partnership (IBP) pokazuje da postoji razlog za zabrinutost: čak 86 zemalja (od 117 ocijenjenih), uključujući i BiH, nije uspjelo dostići adekvatan nivo transparentnosti, koji bi osigurao da javnost može razumjeti budžetski proces i aktivno sudjelovati u debatama o važnim budžetskim pitanjima.

zajedničke poslove za provođenje postupaka centralizovane javne nabavke i osigurati apsolutnu transparentnost u radu.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 3.2.

8.3.3. Unapređenje sektora obrazovanja

Obrazovanje kao oblast je vrlo značajna za promociju i podizanje svijesti o problemu korupcije kao i znanja o načinima na koje se mogu boriti protiv korupcije. Korupcija se lakše ukorjenjuje i održava u zemljama gdje građani posjeduju manji stepen obrazovanja, a svijest o samom građanskom društvu je niska. Nedovoljna obrazovanost građana o samoj korupciji, njenim oblicima, uzrocima i posljedicama dodatno pogoduje širenju takve društveno neprihvatljive pojave. Mnogi građani smatraju kako nemaju nikakvog uticaja na pojavu korupcije u društvu, ne prepoznaju način kako se oduprijeti korupcijskim praksama te na koji način se mogu aktivirati u borbi protiv korupcije.

Prepoznata je potreba da sve obrazovne institucije formiraju određene komisije za prijem i obradu prijave o nepravilnostima, Također veliki problem u praksi je primjetan i kod postojanja mogućnosti za narušavanje integriteta procesa organizovanja školskih ekskurzija, te je s tim bitno izvršiti odgovarajuću izmjenu propisa.

Vrlo je važno da se u obrazovne institucije u svim uzrastima (osnovno, srednjoškolsko i visoko) izvrše aktivnosti na uvođenju planova programa na jačanju etike i integriteta. Edukacija je centralni dio prevencije korupcije, ali i da se kontinuirano implementira i prati provođenje usaglašenih programa etike. Namjera je da se što veći broj učenika adekvatno upozna sa svim uzrocima, pojavnim oblicima i stvarnim uzrocima korupcije.

Prvenstveno će se provoditi preventivne aktivnosti koje će osigurati kvalitetnu provjeru kadrova unutar obrazovnih institucija i upravljanja sukobom interesa. Pored toga će se kontinuirano uvoditi programi unutar školskih programa, kako bi učenici i studenti kontinuirano shvatali značaj antikorupcijskog djelovanja ali i uzroke i posljedice koruptivnih ponašanja. Strategija je također prepoznala da postoje različite mogućnosti pojave sukoba interesa kod pružanja privatnih instrukcija, te u tom dijelu je neophodno adekvatno iste i adresirati i spriječiti.

Također, neophodno je da se identificiraju i mogućnosti sprečavanja nastanka korupcije i sukoba interesa rukovodilaca obrazovnih institucija u upravljanju imovinom obrazovnih ustanova. Naime obrazovne institucije imaju u vlasništvu različite poslovne prostore, sportske dvorane i sl., što predstavlja veliki finansijski potencijal. Odsustvom kontrole i kriterija u ovom procesu može dovesti do koruptivnih ponašanja.

Kako bi se ostvarili značajni rezultati u prevenciji i edukaciji neophodno je da se i kadrovski kapaciteti u obrazovnom sektoru kontinuirano jačaju, ali i da se osiguraju adekvatna finansijska sredstva radi osiguranja stalnosti pozicija nastavnog osoblja. Naime u Kantonu je još uvijek značajno primjetan problem zapošljavanja kadrova na određeno radno vrijeme, što utiče na kvalitet i integritet poslova koje izvršavaju.

Obrazovne ustanove vode evidencije o polaznicima i o licima koja su diplomirala unutar tih ustanova te su veoma važna karika u provjerama vjerodostojnosti diploma i to će činiti u

narednom periodu ključnu kariku. Posebna pažnja će se posvetiti obrazovnim institucijama koje izdaju veliki broj vanrednih diploma i diploma koje su trenutno konkurentne na domaćem i stranom tržištu.

Na kraju je, unutar sektorske oblasti obrazovanja, Strategija predvidjela i set aktivnosti na unapređenju integriteta i prevencije korupcije unutar visokoškolskih institucija, u kojem su se prioritizirale mjere koje se odnose na unapređenje procesa upošljavanja i napredovanja unutar institucija, izradu etičkih kodeksa i unapređenje etičkih standarda te unapređenje transparentnosti institucija. S tim u vezi će se kontinuirano raditi na jačanju etičkih kodeksa zaposlenika visokoškolskih ustanova.

Visokoškolske ustanove treba da osiguraju visok nivo transparentnosti i otvorenosti prema studentima, te će sve donijeti jasne kriterije i načine za ispitivanje studenata ali i osigurati da se evaluira rad nastavnog osoblja od strane studenata.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 3.3.

8.3.4. Ministarstvo unutrašnjih poslova osigurava integritet uposlenika i osigurava pravovremeno otkrivanje i dokazivanje korupcijskih krivičnih djela

Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) i policijski službenici igraju ključnu ulogu kako u represivnom djelovanju na korupciju tako i u preventivnom smislu te predstavljaju jednu od ključnih institucija koja osigurava vladavinu prava u otkrivanju korupcije. Kako bi se osiguralo da policijski službenici i MUP Tuzlanskog kantona budu uspješni, potrebno je osigurati adekvatna finansijska sredstva. Naime, potrebno je da se osiguraju i nabave kamere koje će koristiti policijski službenici prilikom obavljanja policijskih poslova i zadataka u cilju zaštite integriteta policijske službe. Dodatno je neophodno da proces upošljavanja i napredovanja u službi bude zasnovan na potpunim standardima integriteta i da osigurava upošljavanje i napredovanje najkvalitetnijih kadrova. Pored toga, proces imenovanja rukovodioca policijskih organa treba da bude u potpunosti neovisan i zasnovan na profesionalnim osnovama sa jasnim i preciziranim kriterijima za imenovanje i razrješenje.

Predviđeno je jačanje organa unutrašnje kontrole kako bi integritet policijskih službenika u potpunosti bio osiguran te da se jačaju kapaciteti za otkrivanje i procesuiranje korupcijskih krivičnih djela.

Imajući u vidu tajnovitost korupcije kao pojave, kontinuirano će se raditi na unapređenju i promociji modaliteta za prijavljivanje korupcijskih krivičnih djela.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 3.4.

8.3.5. Pravosudne institucije i uprava

Strategija Vlade Tuzlanskog kantona je uz potpuno poštivanje nezavisnosti pravosudnih institucija predvidjela i određene prioritete u procesuiranju korupcije, ali i rada državne službe. S tim u vezi, Vlada Tuzlanskog kantona će nastojati osigurati sredstava da se otkrivanje, procesuiranje i sankcionisanje korupcijskih krivičnih djela intenzivira u Tuzlanskom kantonu. Važno je istaći da je u Tuzlanskom kantonu u proteklom periodu bio znatno povećan broj potvrđenih optužnica kao i osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela.

Pored toga će se identificirati, analizirati, inicirati i usvajati zakonska i podzakonska rješenja koja direktno ili indirektno doprinose prevenciji i suzbijanju korupcije sa jedne strane te unapređenju položaja državnih službenika sa druge strane, a s obzirom na činjenicu da Ministarstvo pravosuđa i uprave ima nadležnost i za unapređenje rada javne uprave.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 3.5.

8.3.6. Unapređenje rada inspekcijskih organa

Inspekcijski nadzor je vrlo značajno sredstvo u otkrivanju i sprečavanju korupcije u institucijama sa javnim ovlaštenjima. Nadležnost inspekcijskih organa u Tuzlanskom kantonu je vršenje inspekcijskog nadzora odnosno upravno-nadzornih, stručnih i drugih poslova iz nadležnosti Kantona koji se odnose na energetiku, rudarstvo, trgovinu, ugostiteljstvo, turizam, poljoprivredu, šumarstvo, vodoprivredu, veterinarstvo, radne odnose, zaštitu na radu, zdravstvo, sanitarni nadzor, farmaceutski nadzor, ceste i cestovni saobraćaj, građenje, zaštitu životne okolice kao i druge poslove utvrđene zakonom. Uzimajući u obzir da su određene oblasti podložnije pojavi korupcije u odnosu na druge, potrebno je planski pristupiti i proaktivno otkrivati i nadzirati takve oblasti. Samo sveobuhvatnim i na činjenicama zasnovanim pristupom procjeni rizičnih oblasti i provođenju inspekcijskog nadzora mogu se otkrivati i, između ostalih, korupcijska ponašanja. Inspekcijske kontrole i nadzore je neophodno intenzivirati i povećati njihov broj. S tim u vezi se Strategijom planira da inspekcijski organi vrše kontinuirano procjene rizika gdje može nastati koruptivno ponašanje i intenzivirati rad na kontroli takvih subjekata.

Pored toga Strategija je prepoznala da su poslovi inspekcijskih kontrola vrlo podložni na koruptivna ponašanja i da subjekti nadzora vrlo često aktivno žele izbjeći sankcije za nepravilnosti i u protivusluzi nude razne koristi. Zato Strategija različitim mehanizmima objektivne dodjele predmeta u radu, mogućnosti prijave nepravilnosti od strane inspektora nastoji da minimizira rizike na korupciju.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 3.6.

8.4. Uključivanje cjelokupnog društva u borbu protiv korupcije, koordinacija i izvještavanje o provođenju Strategije

8.4.1. Unapređenje koordinacije i izvještavanja o provedbi antikorupcijskih politika Tuzlanskog kantona

Osnovno institucijalno tijelo za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona je Tim za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona. Nadležnost Tima je izrada Strategije za borbu protiv korupcije Tuzlanskog kantona 2021 - 2024. i Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije Tuzlanskog kantona 2021 – 2024. te praćenje i implementacija aktivnosti predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Strategije za prevenciju korupcije Tuzlanskog kantona 2021 – 2024. U cilju izvršavanja svojih zadataka Tim prikuplja podatke od institucija u vezi sa realizacijom njihovih aktivnosti, vrši njihovo objedinjavanje, analiziranje i o tome polugodišnje i godišnje izvještava Vladu Tuzlanskog kantona i Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH. Tim ostvaruje koordinaciju između svih subjekata obuhvaćenih Akcionim planom, ostalim pravnim

subjektima, organima i organizacijama koje su dužne da postupaju u oblasti borbe protiv korupcije i pravosudnim organima. S tim u vezi neophodno je razviti sve potrebne alate za praćenje provedbe antikorupcijskih aktivnosti kao i načine provjere tačnosti istih.

Napomena: Tokom perioda izrade Strategije pokrenuta je i inicijativa za uspostavljanje profesionalnog tijela (Ureda) za sprečavanje korupcije u Tuzlanskom kantonu.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 4.1.

8.4.2. Unapređenje interne koordinacije institucija Tuzlanskog kantona

U svim institucijama koje postupaju u oblasti borbe protiv korupcije neophodno je odrediti osobu koja će interno u okviru institucije koordinirati u oblasti antikorupcijskih aktivnosti, odnosno potrebno je da se imenuju koordinatori antikorupcijskih aktivnosti. Koordinatori treba da budu osobe koje su kroz svoj dosadašnji radni angažman u instituciji, pokazale posebne personalne i moralne kvalitete, koje dobro poznaju cjelokupno funkcionisanje institucije i uživaju visok stepen povjerenja rukovodilaca i ostalih uposlenika u instituciji. Obaveze koordinatora su da izvještava rukovodioca o antikorupcijskim obavezama institucije i prati izvršenje pojedinačnih zadataka na realizaciji operativnog plana na mjesečnoj osnovi, izrađuje komunikacijski materijal za upoznavanje institucije iz koje dolazi sa obavezama iz Akcionog plana i operativnog plana, uspostavlja i održava sektorsku i drugu saradnju sa ostalim nivoima vlasti u situacijama podijeljene nadležnosti, vodi evidenciju o realizaciji operativnog plana, po zadatim indikatorima te o napretku i izazovima izvještava rukovodioca na mjesečnoj osnovi.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 4.2.

8.4.3. Jačanje mehanizama za koordinaciju, praćenje i izvještavanje o provedbi antikorupcijskih politika

Centralnu ulogu u praćenju provedbe Strategije i Akcionog plana, na osnovu svojih nadležnosti koje će se odrediti posebnim aktom o osnivanju Tima, ima dakle Tim. Kako bi se taj zadatak ispunio kvalitetno, potrebno je da dobije sve potrebne i relevantne informacije o provedbi Strategije i Akcionog plana. Za tu obavezu potrebno je da Tim razradi metodologiju prikupljanja i obrade podataka za utvrđivanje stepena ispunjenosti mjera, radi pravilnog izvođenja kako kvantitativnih, tako i kvalitativnih pokazatelja. Pored toga, Tim treba periodično da izvještava Vladu Kantona o stepenu provedbe Strategije i Akcionog plana.

U slučaju uočavanja da neka predviđena aktivnost nije provedena, Tim, u koordinaciji sa kontakt osobama, treba da utvrdi razloge za to, pruži preporuke za rješavanje problema, ali i razmotri potrebu i moguće načine za odgovarajuće izmjene Strategije i Akcionog plana. Na isti način Tim treba da postupi i kada uoči da neki pristup u borbi protiv korupcije donosi bolje rezultate od očekivanih i da takvu praksu proširi i na oblasti koje trenutno nisu obuhvaćene strateškim aktima.

Tim za prevenciju korupcije Vlade Tuzlanskog kantona i koordinatori antikorupcijskih aktivnosti su primarni subjekti za implementaciju antikorupcijskih aktivnosti, pa je neophodno njihove kapacitete kontinuirano jačati te kontinuirano prolaziti obuke o alatima za sprečavanje i borbu protiv korupcije.

Vlada Tuzlanskog kantona će putem Tima za prevenciju korupcije biti stalno i kontinuirano informisana o provedbi antikorupcijskih aktivnosti, kako bi eventualno mogla pravovremeno reagovati na nastale rizike koji mogu ometati provođenje antikorupcijskih obaveza. S tim u vezi, potrebno je da se na sveobuhvatan i sistematski način prikupljaju informacije o

provedenim antikorupcijskim aktivnostima.
Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 4.3.

8.4.4. Izvještavanje javnosti o naprecima ostvarenim u antikorupcijskim nastojanjima

O svim preduzetim antikorupcijskim djelatnostima, neophodno je blagovremeno informisati cjelokupnu javnost putem različitih komunikacijskih kanala. Javnost treba da bude pravovremeno i na adekvatan način obaviještena o svim aktivnostima Tima. Mišljenja i stavovi javnosti o provedenim antikorupcijskim nastojanjima i potrebama za njihovim unapređenjem mogu biti od koristi za institucije koje provode aktivnosti. Zbog toga je potrebno obezbijediti i unaprijediti dvosmjerne komunikacijske kanale sa javnosti.

Kako bi se efikasno i kvalitetno sprovodile aktivnosti i mjere, potrebno je koristiti znanje i iskustva tijela sa viših nivoa vlasti, koji se duži niz godina bave sprečavanjem i suzbijanjem korupcije. Iskustva i preporuke Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH i Antikorupcijskog tima Vlade Federacije BiH mogu biti od koristi i za Vladu Tuzlanskog kantona. Isto se odnosi i na znanja i iskustva institucija koje se u svojim redovnim nadležnostima bore sa ovim društveno negativnim fenomenom i iste je neophodno konsultirati.

Poveznica: Akcioni plan, Strateški program 4.4.

8.4.5. Unapređenje saradnje antikorupcijskih tijela i institucija sa organizacijama civilnog društva, medijima i akademskom zajednicom

Tuzlanski kanton je u provođenju prethodnih antikorupcijskih politika imao za ključne partnere međunarodne organizacije, ali i predstavnike OCD-a, medija i akademske zajednice. Takva saradnja je značajno doprinijela u provođenju antikorupcijskih aktivnosti i nastaviti će se proaktivno od strane Tima ili Ureda da se održava takva saradnja i dodatno unapređuje.

Kanton će raditi na stalnom izvještavanju i unapređenju transparentnosti svoga rada u antikorupcijskim aktivnostima i s tim u vezi će provoditi kampanje o štetnostima i uzrocima korupcijskog ponašanja za građane.

Kontinuirano, a najmanje jednom u 6 mjeseci će se održavati sastanci sa predstavnicima OCD-a, medija i akademske zajednice i raditi će se na novim alatima za komuniciranje kako bi građani pravovremeno i adekvatno bili upoznati sa svim aktivnostima na sprečavanju i suzbijanju ove društveno negativne pojave.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON**

**AKCIONI PLAN
ZA PROVOĐENJE STRATEGIJE
ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE 2021 – 2024.**

Tuzla, maj 2021. godine

AKCIONI PLAN ZA PROVOĐENJE STRATEGIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE 2021 – 2024.

STRATEŠKI CILJ 1

STRATEŠKI CILJ 1

Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta, normativnog i strateškog okvira za efikasnu prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije

Strateški program 1.1.

Profesionalizacija tijela za sprečavanje korupcije

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.1.1.	Izvršiti sveobuhvatnu analizu postojećih nadležnosti i pravnog osnova za rad tijela za sprečavanje korupcije TK	Ministarstvo pravosuđa i uprave, Tim ili novoformirani Ured	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Identificirani ključni nedostaci i izazovi u provođenju svojih nadležnosti Ad hoc tijela. 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.1.2.	Izraditi analizu praksi profesionalizacije drugih nivoa vlasti u BiH	Tim ili novoformirani Ured	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Identificirane dobre prakse. 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.1.3.	Na osnovu provedenih analiza predložiti Vladi TK profesionalizaciju tijela za prevenciju i borbu protiv korupcije	Tim i Ministarstvo pravosuđa i uprave	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Inicijativa usvojena od strane Vlade TK 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

1.1.4.	Uspostaviti profesionalno tijelo za prevenciju korupcije	Vlada TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Osigurana adekvatna sredstva 	Budžetska sredstva na osnovu analize
1.1.5.	Provesti tranziciju poslova sa Tima na profesionalno tijelo	Tim, novoformirani Ured i Vlada TK	Četvrta godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Izrađen transfer plan 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.1.6.	Jačati kapacitete i resurse profesionalnog tijela za sprečavanje korupcije i borbu protiv korupcije u	Novoformirani Ured i APIK	Četvrta godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Broj uspostavljenih alata za provođenje nadležnosti i broj pohađanih obuka 	Dopunska sredstva osigurati u skladu sa usvojenim rješenjem

Strateški program 1.2.

Jačanje uloge koordinatora u prevenciji korupcije i borbi protiv korupcije Tuzlanskog kantona

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.2.1.	Definirati kriterije za imenovanje kontakt osoba u institucijama sa javnim ovlaštenjima u TK i kreirati smjernice za njihov rad	Tim ili novoformirani Ured Institucije u TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Definirani kriteriji Smjernice kreirane i distribuirane 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.2.2.	Standardizirati procedure razmjene informacija, izvještavanja i saradnje između tijela za sprečavanje korupcije i kontakt osoba u institucijama	Tim ili novoformirani Ured Institucije u TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Smjernice kreirane i dostavljene svim institucijama na odgovarajućem nivou vlasti na daljnje postupanje 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.2.3.	Imenovanje kontakt i zamjenske osobe u institucijama u TK gdje to nije učinjeno, a u skladu sa	Sve institucije u TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Imenovane kontakt osobe u institucijama gdje to nije učinjeno Podaci o kontakt osobama (ime i 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

	kriterijima i smjericama iz aktivnosti 1.2.1.			prezime, službeni mail i kontakt telefon) dostavljeni Timu ili Uredu	
1.2.4.	Kreirati i provoditi jedinstveni godišnji dinamički plan obuka iz oblasti prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije za institucije sa javnim ovlaštenjima u TK	Tim ili novoformirani Ured i partneri poput: ADS, međunarodne organizacije, CSO i drugi	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Kreiran jedinstveni godišnji plan obuka za kontakt osobe • Izveštaji o provedenim obukama 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

Strateški program 1.3.
Zakonodavni okvir za borbu protiv korupcije u BiH, FBiH i TK

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspjehnosti	Potrebni resursi
1.3.1	Identificirati i analizirati antikorupcijska zakonska rješenja iz nadležnosti Kantona	Ministarstvo pravosuđa i uprave i Tim ili novoformirani Ured	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena lista identificiranih zakona koje je neophodno inicirati i usvojiti 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.3.2	Inicirati usvajanje i/ili identificiranih i ili izmjenu i dopunu antikorupcijskih zakona	Ministartvo pravosuđa i uprave i Tim ili novoformirani Ured	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj iniciranih zakonskih rješenja za usvjanaje ili izmjenu i dopunu 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.3.3	Izraditi nacrt antikorupcijskih zakona	Ministarstvo pravosuđa i uprave i Tim ili novoformirani Ured	Trideset mjeseci nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni nacrti antikorupcijskih zakona 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.3.4	Inicirati i izraditi Nacrt Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini	Ministarstvo pravosuđa i uprave i Tim ili	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen Nacrt zakona 	Raspoloživi resursi / u skladu sa

	nosilaca javnih funkcija u TK	новоformirani Ured i Radna grupa			funkcionalnim nadležnostima
1.3.5	Usvojiti Zakon o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosilaca javnih funkcija u TK	Skupština TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Usvojen Zakon 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.3.6	Inicirati izmjenu ili donošenja zakonskih rješenja viših nivoa vlasti kojima se sprečava ili procesuiraju korupcija (Zakoni o zaštiti prijavitelja korupcije, javnim nabavkama, sukoba interesa i drugih)	Ministarstvo pravosuđa i uprave, Tim ili novoformirani Ured	Kontinuirano	Inicirane izmjene	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

Strateški program 1.4.
Digitalizacija antikorupcije sa ciljem unapređenja međusobne komunikacije i saradnje

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.4.1	Analizirati informatičke registre kojima upravlja Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo sa ciljem preporuka za uspostavljanje sličnih rješenja u Tuzlanskom Kantonu	Tim ili novoformirani Ured	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza sa preporukama dostavljena Vladi TK 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.4.2	Iniciranje i uspostavljanje e-registra zaposlenih u javnom sektoru	Tim ili novoformirani Ured i Vlada TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Inicirano uspostavljanje od strane Tima ili Ureda • Vlada TK donijela 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

				odluku o uspostavljanju	
1.4.3	Iniciranje i uspostavljanje e-registra imenovanih lica	Tim ili novoformirani Ured i Vlada TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Inicirano uspostavljanje od strane Tima ili Ureda Vlada TK donijela odluku o uspostavljanju 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.4.4	Iniciranje i uspostavljanje e-registra subvencija i podsticaja	Tim ili novoformirani Ured i Vlada TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Inicirano uspostavljanje od strane Tima ili Ureda Vlada TK donijela odluku o uspostavljanju 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.4.5	Iniciranje i uspostavljanje, u skladu sa zakonskim rješenjem, e-registra imovine nosilaca javnih funkcija	Tim ili novoformirani Ured i Vlada TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Inicirano uspostavljanje od strane Tima ili Ureda Vlada TK donijela odluku o uspostavljanju 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima i
1.4.6.	Iniciranje i uspostavljanje e-registra javnih nabavki	Tim ili novoformirani Ured i Vlada TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Inicirano uspostavljanje od strane Tima ili Ureda Vlada TK donijela odluku o uspostavljanju 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.4.7	Implementacija aplikacije Proaktivni monitoring provedbe Strategije i Akcionog plana	Tim ili novoformirani Ured i javne institucije	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Stvorene tehničke i funkcionalne pretpostavke za implementaciju aplikacije (izvršene eventualne korekcije, importovani svi 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

- novousvojeni
Akcioni planovi u aplikaciju, kreirani pristupni podaci za korisnike, osigurana tehnička podrška korisnicima)
- Izvršena edukacija korisnika aplikacije
 - Korisnici aplikacije vrše unos podataka o provedbi u aplikaciji

Strateški program 1.5.
Uključenje jedinica lokalne samouprave u sistem prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.5.1	Inicirati određivanje kontakt osoba/koordinatora (i zamjenskih članova) preventivnih antikorupcijskih aktivnosti na nivou JLS	Inicijator: Tim ili novoformirani Ured Provodioci: Općine i gradovi u TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Imenovane kontakt osobe • Dostavljeni podaci o kontakt osobama tijelu za sprečavanje korupcije na odgovarajućem nivou vlast 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.5.2	Koordinirati dostavljanje plana i programa obuka za predstavnike jedinica lokalne samouprave razvijenog od strane APIK-a	Tim ili novoformirani Ured, APIK	Druga godina nakon usvajanja Strategije, kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Kreiran i usaglašen plan i program obuka 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.5.3.	Provođenje antikoruptivnih kampanja u JLS u BiH	Inicijator: Tim ili	Treća godina nakon usvajanja Strategije,	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih kampanja u 	Raspoloživi resursi / u skladu sa

		новоformirani Ured Provodioci: Općine i gradovi u TK	kontinuirano	izvještajnom periodu.	funkcionalnim nadležnostima
1.5.4.	Uspostaviti mehanizme za prijavu korupcije u jedinicama lokalne samouprave u BiH	Inicijator: Tim ili новоformirani Ured Provodioci: Općine i gradovi u TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavljeni mehanizmi za prijavu korupcije u JLS. 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

Strateški program 1.6.
Uloga javne revizije u promicanju odgovornosti u javnom sektoru i borbi protiv korupcije

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.6.1	Analizirati revizorski izvještaj institucija kreiran od strane Ureda za reviziju i Akcioni plan za postupanje po revizorskim preporukama	Vlada TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Revizorski izvještaji i Akcioni plan za postupanje po revizorskim preporukama analizirani 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima
1.6.2	Analizirati i objaviti Izvještaj o realizaciji preporuka institucija datih od strane Ureda za reviziju institucija u Tuzlanskom kantonu	Vlada TK, nadležne institucije	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Izvještaj o realizaciji preporuka analiziran i objavljen 	Raspoloživi resursi / u skladu sa funkcionalnim nadležnostima

STRATEŠKI CILJ 2

Razvijanje, promoviranje i provođenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru

Strateški program 2.1.

Interni antikorupcijski dokumenti i transparentnost u procesu donošenja propisa

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.1.1.	Usvajanje ili revidiranje vlastitog plana djelovanja protiv korupcije i to u skladu sa ciljevima i mjerama ovog Akcionog plana kao i državnim i Akcionim planovima za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije	Sve institucije TK	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Broj izrađenih novih ili revidiranih postojećih akcionih planova 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.2.	Izrada Planova integriteta u svim institucijama u skladu sa Smjericama APIK-a	Sve institucije TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Broj izrađenih planova integriteta 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.3.	Uspostaviti stalnu praksu transparentnih procesa u izradi, usvajanju i objavljivanju propisa	Sve institucije TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Broj javnih rasprava i učešće poslovnog sektora i organizacija civilnog društva u izradi, usvajanju i javnom objavljivanju propisa 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.2.

Unapređenje procesa imenovanja i razrješavanja rukovodilaca javnih institucija, zapošljavanja svih uposlenika, jačanja etike i integriteta u javnim institucijama

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.2.1	Analizirati propise koji se odnose na izbor rukovodilaca svih institucija TK i predložiti precizirane kriterije za izbor, ocjenjivanje i razrješnje	Sve institucije TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Sve institucije dostavile svoje prijedloge Timu i Vladi TK 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.2.	Na osnovu dostavljenih prijedloga institucijama dostaviti mišljenja i preporuke za izmjene propisa, odnosno unapređenje kriterija za izbor, ocjenjivanje i razrješnje	Tim ili novoformirani Ured u saradnji sa resornim ministarstvima i/ili Vladom TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Broj iniciranih propisa koji se odnose na kriterije za izbor, ocjenjivanje i razrješnje 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.3.	Analizirati diskreciona ovlaštenja rukovodioca u pogledu radno-pravnog statusa svih zaposlenih	Sve institucije TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Sve institucije dostavile svoje prijedloge Timu i Vladi TK 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.4.	Predložiti usvajanja jasnih kriterija za korištenja diskrecionih ovlaštenja	Tim ili novoformirani Ured u saradnji sa resornim ministarstvima i/ili Vladom TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Broj izmijenjenih propisa koji se odnose na kriterije za korištenje diskrecionih ovlaštenje 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.2.5	Provoditi obavezu javnog objavljivanja konkursa o zapošljavanju za sve institucije TK	Sve institucije TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Zapošljavanje se vrši na osnovu javnih konkursa u skladu sa zakonskim procedurama 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.6.	Analizirati propise koji se odnose na upošljavanje zaposlenika u sve institucije TK i jasno precizirati kriterije za zapošljavanje, ocjenjivanje, napredovanje i prestanak radnog odnosa	Sve institucije TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Sve institucije dostavile svoje prijedloge Timu i Vladi TK 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.7.	Na osnovu dostavljenih prijedloga institucijama dostaviti mišljenja i preporuke za izmjene propisa, odnosno kriterije za zapošljavanje, ocjenjivanje, napredovanje i prestanak radnog odnosa	Tim ili novoformirani Ured u saradnji sa resornim ministarstvima i/ili Vladom TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Broj izmijenjenih propisa koji se odnose na kriterije za izbor, ocjenjivanje i razrješenje 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.8.	Okončati proces provjere stečenih diploma zaposlenika institucija TK i nastaviti sa redovnom provjerom novouposlenih	Sve institucije TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije i kontinuirano za novouposlene	<ul style="list-style-type: none"> Broj provjerenih diploma 	Dopunska sredstva nisu potrebna izuzev u dijelu troškova koji se vežu za ustanove obrazovanja u kontekstu slanja upita za provjeru samih kvalifikacija i eventualnih taksi u drugim administrativnim jedinicama u Bosni i Hercegovini i inostranstvu

2.2.9.	Analizirati poslove angažovanja lica na osnovu ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ostalim ugovorima za sve institucije TK	Tim Vlade ili novoformirani Ured, sve institucije TK	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Na osnovu analize predloženi kriteriji za angažovanje na osnovu ugovora o djelu 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.10	U procesu izrade i usvajanja zakonskih propisa vršiti njihovu analizu sa ciljem utvrđivanja mogućnosti za zloupotrebu diskrecionog odlučivanja	Inicijator: Tim ili novoformirani Ured Provodilac: Sve institucije TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Izvršena analiza, identificirane mogućnosti za sprečavanje zloupotrebe diskrecionog odlučivanja 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti.
2.2.11	Osigurati dosljednu primjenu kodeksa ponašanja/etičkog kodeksa, odnosno donošenje istih gdje nisu doneseni	Sve institucije TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Broj donesenih etičkih kodeksa Izveštaji o implementaciji etičkih kodeksa 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.12	Promovirati odgovorno ponašanje u javnom životu, pogotovo javnih službenika putem zagovaranja javnog interesa i odgovornog odnosa prema institucijama u kojima se radi.	Tim Vlade ili novoformirani Ured, sve institucije u TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Kontinuirana promocija općeg dobra i interesa u javnom životu putem informativnih letaka, javnih tribina i sl. 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.13	Identificirati, analizirati i predložiti Vladi TK uvođenje ISO standarda upravljanja kvalitetom u institucije TK	Tim Vlade ili novoformirani Ured, sve institucije u TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Preporuke sa prednostima dostavljene Vladi TK 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.2.14	Uvedeni odgovorajući identificirani i predloženi ISO standardi	Tim Vlade ili novoformirani Ured, sve institucije u TK	Četvrta godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Preporuke sa prednostima dostavljene Vladi TK 	U skladu sa identificiranim potrebama
--------	--	--	---	---	---------------------------------------

Strateški program 2.3.
Uspostavljanje proaktivne transparentnosti i uspostavljanje sistema za otkrivanje korupcijskog ponašanja od strane uposlenika u javnim institucijama

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.3.1	Pratiti realizaciju zakona o slobodi pristupa informacijama i izvještavati javnost i institucije o tome	Sve institucije TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Smanjen broj kršenja prava na pristup informacijama 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.3.2	Podsticati i unaprijediti proaktivnu transparentnost u radu javnih institucija u TK u skladu sa standardima Partnerstva za otvorenu vlast (Open Government Partnership)	Sve institucije TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Broj provedenih mjera iz Akcionog plana za provođenje Inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u institucijama TK 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti .
2.3.3	Imenovati službenika za informiranje i izraditi vodič i indeks registra (Listu informacija) informacija u onim institucijama u TK gdje to još nije urađeno	Sve institucije TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Izrađen vodič i indeks registra informacija, imenovani službenici za informiranje 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti .
2.3.4	Uspostaviti i proaktivno promovirati otvorene komunikacijske kanale u javnim institucijama TK u cilju	Sve institucije TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Broj otvorenih komunikacijskih kanala i broj i način promocija 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

motiviranja korisnika usluga ili državnih službenika da prijave korupciju

**Strateški program 2.4.
Jačanje kapaciteta uposlenika institucija Tuzlanskog kantona**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.4.1	Analizirati osposobljenost i informisanost službenika uposlenih u javnim institucijama TK u vezi sa prevencijom korupcije i koordinacijom borbe protiv korupcije	Tim Vlade ili novoformirani Ured i kontakt osobe	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj anketiranih uposlenika 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.4.2	Obezbijediti aktivno učestvovanje uposlenika na predavanjima i obukama iz oblasti sprečavanja korupcije i sukoba interesa	Sve institucije u TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj uposlenika koji su učestvovali na obukama 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

**Strateški program 2.5.
Efikasni i adekvatni disciplinski postupci protiv zaposlenika javnih institucija**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.5.1	Provođenje efikasnijih disciplinskih postupaka i dostavljanja redovnih informacija Timu o provedenim disciplinskim postupcima koja se odnose	Sve institucije u TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj disciplinskih postupaka i kaznena politika 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

	na koruptivna ponašanja				
2.5.2	Analizirati način pokretanja i vođenja disciplinskih postupaka za povrede službene dužnosti sa obilježjima korupcije u cilju otklanjanja poteškoća	Tim Vlade ili novoformirani Ured i Disciplinske komisije	Prva godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Izrađena analiza i urađene preporuke za efikasnije vođenje disciplinskih postupaka 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.5.3.	Periodično objavljivati analizu rezultata disciplinskih postupaka za povrede službene dužnosti sa obilježjima korupcije u cilju otklanjanja poteškoća	Tim Vlade ili novoformirani Ured	Jednom godišnje	<ul style="list-style-type: none"> Broj objavljenih analiza 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.6.
Unapređenje saradnje sa privatnim sektorom u oblasti sprečavanja i otkrivanja korupcije

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.6.1	Osigurati aktivan angažman privrednih komora i poslovnih udruženja u procesu davanja mišljenja na zakone i podzakonske akte koji se tiču privatnog sektora	Sve institucije iz TK, Ured za zakonodavstvo i privredna komora	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Broj dostavljenih mišljenja 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.6.2	Osigurati da institucije TK koje izrađuju prijedloge propisa koji se odnose na pitanja interakcije javnog i privatnog sektora te prava i obaveza privatnog	Sve institucije iz TK, Ured za zakonodavstvo i	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Broj konsultacija u koje su uključene privredne komore i poslovna udruženja 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

	sektora u konsultacije uključite privredne komore i poslovna udruženja	privredna komora			
2.6.3	Izvršiti analizu postojećih zakonskih rješenja koji regulišu interakciju javnog i privatnog sektora sa ciljem eliminiranja korupcije u odnosima javnog i privatnog sektora	Ministarstvo privrede i druge nadležne institucije TK koje donose propise vezano za privatni sektor, privredna komora TK i Tim Vlade ili novoformirani Ured	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Urađena analiza sa ponuđenim zakonskim rješenjima 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.6.4	Na osnovu analize inicirati izmjene i dopune zakonskih propisa sa ciljem eliminiranja mogućnosti koruptivnog djelovanja u interakciji između javnog i privatnog sektora	Ministarstvo privrede i druge nadležne institucije TK koje donose propise vezano za privatni sektor, Privredna komora i Tim Vlade ili novoformirani Ured	Treća godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Inicirane izmjene i dopune zakonskih propisa 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.6.5.	Usvojene izmjene i dopune zakonskih propisa sa ciljem eliminiranja mogućnosti koruptivnog djelovanja u interakciji između javnog i privatnog sektora	Skupština TK	Četvrta godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Izmjena i dopuna zakonskih rješenja 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	--------------	---	---	--

STRATEŠKI CILJ 3

STRATEŠKI CILJ 3

Unapređenje institucionalnog i normativnog okvira prevencije i borbe protiv korupcije u sektorskim oblastima

Strateški program 3.1

Sveobuhvatno unapređenje integriteta u zdravstvenom sektoru

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.1.1.	Analizirati strukturu zdravstvenih usluga kod kojih su liste čekanja izražene	Ministarstvo zdravstva, Zavod zdravstvenog osiguranja, Zavod za	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	1. Imenovana komisija za izradu analize od predstavnika odgovornih institucija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

		javno zdravstvo		2.Izrađena analiza javno objavljena	
3.1.2.	Na osnovu analize donijeti kriterije za formiranje listi čekanja - usluge	Ministarstvo zdravstva, Zavod zdravstvenog osiguranja, Zavod za javno zdravstvo	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Doneseni kriteriji za formiranje listi čekanja za sve zdravstvene usluge i javno objavljeni	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.1.3.	Utvrđiti kriterije na osnovu kojih se omogućavaju prioriteta na listama čekanja - korisnici	Ministarstvo zdravstva, stručni kolegiji zdravstvenih ustanova	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Utvrđeni prioriteta za liste čekanja na zdravstvene usluge	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.1.4.	Kroz analizu identificirati i Vladi predložiti potpunu informatizaciju naručivanja na dijagnostičke pretrage, specijalističke preglede i ostale zdravstvene usluge	Ministarstvo zdravstva, Zavod zdravstvenog osiguranja i kantonalne zdravstvene institucije	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Specijalistički pregledi i usluge se naručuju isključivo elektronskim putem	Potrebno je osigurati dopunska sredstva
3.1.5.	Identificirati i donijeti listu deficitarnih zdravstvenih usluga	Ministarstvo zdravstva, ZZO TK i kantonalne zdravstvene institucije	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Lista deficitarnih usluga predstavljena Vladi sa prijedlogom preporuka	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.1.6.	Omogućiti pružanje deficitarnih zdravstvenih usluga	Ministarstvo zdravstva, ZZO TK i kantonalne zdravstvene institucije	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Korisnici imaju adekvatne usluge, broj zdravstvenih usluge koje su omogućene i smanjen period čekanja na zdravstvenu uslugu	Potrebno je osigurati dopunska sredstva
3.1.7.	Utvrđiti kriterije i proceduru za imenovanje članova Komisije za	Ministarstvo zdravstva	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Utvrđeni kriteriji i Odluka o načinu imenovanja relevantnih predstavnika sa	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru

	lijekove			izbjegavanjem potencijalnog sukoba interesa	funkcionalnih nadležnosti
3.1.8	Utvrđiti proceduru za rješavanje zahtjeva za obavljanje zdravstvene djelatnosti	Ministarstvo zdravstva	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Izrađena procedura za postupanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.1.9	Donijeti Odluku kojom se obavezuju zdravstvene ustanove da donesu akt koji će definisati saradnju uposlenika sa farmaceutskim kompanijama	Ministarstvo zdravstva	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Donesena Odluka	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.1.10	Donijeti Odluku o potrebi uspostavljanja integrisanog zdravstvenog-informacionog sistema na području TK	Vlada TK, Ministarstvo zdravstva, ZZO TK	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Donesena Odluka	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.1.11	Uraditi analizu trenutnog stanja i kapaciteta informacionih sistema u zdravstvenim ustanovama TK	ZZO TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Urađena analiza	Potrebno je osigurati dopunska sredstva za troškove Komisije ili konsultanata
3.1.12	Specificirati potrebe za ustanove i objaviti javni poziv za nabavku softvera i opreme	ZZO TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Realizovana nabavka usluga i opreme	Potrebno je osigurati dopunska sredstva
3.1.13	Razviti integrisani zdravstveno-informacioni sistem na području TK	Zavod zdravstvenog osiguranja, Ministarstvo zdravstva	Treća godina nakon usvajanja Strategije	Uspostavljen integrisani zdravstveno-informacioni sistem na	Potrebno je osigurati dopunska sredstva u iznosu od 10 miliona KM

području TK

**Strateški program 3.2.
Transparentnost i objektivnost u procesima javnih finansija, subvencija, podsticaja i koncesija**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.2.1	Kreiranje i usvajanje metodologije „Budžeta za građane	Ministarstvo finansija, Vlada TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Metodologija „budžeta za građane“ usvojena i izrađena	Dopunska sredstva osigurati kroz projekte OCD i međunarodnih organizacija
3.2.2	Objava „Budžeta za građane“ putem web stranice i printanog materijala	Vlada TK i Ministarstvo finansija	Prva godina nakon usvajanja Strategije i kontinuirano	„Budžet za građane“ se redovno izrađuje i javno objavljuje	Potrebno je osigurati dopunska sredstva za printane materijale
3.2.3	Javno promovisanje „Budžeta za građane“	Vlada TK, Ministarstvo finansija i ostale institucije TK	Kontinuirano na godišnjem nivou	Broj saopćenja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.4	Planirati i javno objavljivati planirane javne pozive za dodjelu sredstava podrške pravnim/fizičkim licima na početku budžetske godine za tekuću godinu	Vlada TK, nadležna ministarstva	Kontinuirano na godišnjem nivou	Broj planiranih javnih poziva	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.5.	Proaktivno informisati pravna/fizička lica o objavljenim javnim pozivima za dodjelu sredstava podrške	Vlada TK, nadležna ministarstva	Kontinuirano	Povećan broj komunikacijskih kanala	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.6	Osigurati pravovremeno i transparentno planiranje	Ministarstvo finansija TK i javne institucije u	Kontinuirano	Planiranje i izvršenje	Dopunska sredstva nisu potrebna,

	i izvršenje godišnjih budžeta javnih institucija u TK	TK		godišnjih budžeta javnih institucija TK se objavljuje redovno i pravovremeno na web stranicama	izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.7	Izvršiti analizu svih propisa kantona i viših nivoa vlasti koji regulišu dodjelu transfera, poticaja, subvencija i pomoći	Tim za prevenciju korupcije u saradnji sa nadležnim institucijama TK	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Analiza izrađena i predstavljena Vladi TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.8	Na osnovu analize i u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji BiH (Službene novine FBiH br. 15/18) izraditi model procedura (propisa) dodjele transfera, poticaja, subvencija i pomoći	Vlada TK, nadležna ministarstva	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Model procedura razvijen i objavljen	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.9	Izrada i objava centralizovanog popisa javnih tijela koja dodjeljuju transfere, poticaje, subvencije i pomoći	Vlada TK, nadležna ministarstva	Druga godina nakon usvajanja Strategije i kontinuirano	Popis javnih tijela redovno se ažurira i redovno objavljuje putem web stranice	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.10	U skladu sa procedurom razviti mehanizme praćenja realizacije transfera, poticaja, subvencija i pomoći iz	Vlada TK, nadležna ministarstva, budžetski inspektorat	Treća godina nakon usvajanja Strategije	Procedure praćenja realizacije razvijene i objavljene	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

	Budžeta TK-a, uključujući kontrole namjenskog utroška sredstava				
3.2.11	Kontrola namjenskog korištenja dodjeljenih sredstava	Budžetski inspektorat i nadležne institucije koje dodjeljuju transfere, poticaje, subvencije i pomoći	Kontinuirano	Kontrole se redovno provode	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.12	Analizirati efekte dodjele transfera, poticaja i pomoći iz Budžeta TK-a i dostaviti Vladi TK	Nadležne institucije koje dodjeljuju transfere, poticaje, subvencije i pomoći	Kontinuirano	Efekti dodjele transfera, poticaja i pomoći iz Budžeta TK-a se redovno analiziraju i na osnovu njih se planira buduća dodjela	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.13	Osigurati dosljednu primjenu propisa koji uređuju procedure javnih nabavki sa ciljem izbjegavanja nezakonitosti	Sve institucije u TK nadležne za provođenje Zakona o javnim nabavkama	Kontinuirano na godišnjem nivou	Smanjen broj uvažениh žalbi na postupke javnih nabavki	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.14	Kontinuirano jačati kapacitete Ureda za zajedničke poslove za provođenje postupaka centralizovane javne nabavke	Vlada TK i Ured za zajedničke poslove	Kontinuirano	Broj novouposlenih službenika, broj obuka, broj novouspostavljenih alata	Potrebno je osigurati dopunska sredstva za eventualno upošljavanje zaposlenika
3.2.15	Urediti interne procedure u postupku javnih nabavki roba, usluga i radova donošenjem internih akata	Sve institucije u TK nadležne za provođenje Zakona o javnim nabavkama	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Broj novousvojenih internih akata koji se primjenjuju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.16	Pohađati obuke uposlenih za provođenje	Uposleni u svim institucijama u TK koji	Kontinuirano na godišnjem nivou	Povećan broj uposlenih	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih

	postupaka javnih nabavki s ciljem prevencije korupcije	rade na poslovima javnih nabavki		koji su pohađali obuke	nadležnosti
3.2.17	Provoditi obavezu javnog objavljivanja planova javnih nabavki, odluka o izboru i drugih odluka za koje je zakonom propisana obaveza javnog objavljivanja	Sve institucije u TK nadležne za provođenje Zakona o javnim nabavkama	Kontinuirano	Uvedena praksa redovnog objavljivanja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
Strateški program 3.3. Unapređenje sektora obrazovanja					
Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.3.1.	Formirati odgovarajuće tijelo (Komisiju) za prijem, obradu, prosljeđivanje i vođenje evidencija o prijavama na nepravilnosti	Ustanove obrazovanja svih nivoa obrazovanja	Druga godina nakon usvajanja Strategije i kontinuirano	Pregled i informacija o pristiglim prijavama o koruptivnim radnjama u ustanovama obrazovanja na svim niovima obrazovanja te transparentnost	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.2	Izraditi izmjenu propisa o organizovanju ekskurzija s ciljem transparentnosti samih postupaka i izbjegavanja sukoba interesa	Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Donesena izmjena propisa o organizovanju ekskurzija i osigurana transparentnost	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

				postupka	
3.3.3	Izraditi i koordinirati aktivnosti na uvođenju usaglašenog plana i programa etike i integriteta u obrazovnim institucijama u TK u nastavne aktivnosti	Ministarstvo obrazovanja i Pedagoški zavod	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Usaglašen plan i program etike i integriteta u obrazovnim institucijama u TK u nastavnim aktivnostima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.4	Primjena usaglašenog plana i programa etike i integriteta u obrazovnim institucijama u TK u nastavne aktivnosti	Osnovne i srednje škole na području TK, Ministarstvo obrazovanja i Pedagoški zavod	Kontinuirano nakon usaglašenog plana i programa	Broj održanih časova iz etike i integriteta u osnovnim i srednjim školama na godišnjem nivou	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.5	Efikasno urediti sprečavanje sukoba interesa u davanju privatnih instrukcija u osnovnim i srednjim školama i promovirati iste	Ministarstvo obrazovanja, Pedagoški zavod i obrazovne institucije	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Efikasno uređeno i promovirano sprečavanje sukoba interesa u davanju privatnih instrukcija u osnovnim i srednjim školama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.6.	Izraditi i provoditi popise koji na jasn i objektivan način utvrđuju kriteriji za upravljanje i izdavanje imovine obrazovnih institucija	Ministarstvo obrazovanja i obrazovne institucije	Treća godina nakon usvajanja Strategije	Imovina se daje pod zakup na osnovu objektivnih, mjerljivih i transparentnih kriterije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.7	Povećati broj redovne dopunske i dodatne nastave u školama	Ministarstvo obrazovanja, Pedagoški zavod i obrazovne institucije	Kontinuirano nakon prestanka pandemije COVID 19	Povećati broj redovne, dopunske i dodatne nastave u školama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.3.8	Analizirati i predložiti mogućnosti osiguranja stalnog upošljavanja nastavnog kadra Vladi TK	Ministarstvo obrazovanja, Pedagoški zavod i obrazovne institucije	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Analizirane i predložene mogućnosti osiguranja stalnog upošljavanja nastavnog kadra Vladi TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.9	Izvršiti analizu dodjela vanrednih diploma sa fokusom na osnovne i srednje škole (uključujući javne i privatne) koje izdaju veći broj vanrednih diploma	Ministarstvo obrazovanja, Pedagoški zavod i obrazovne institucije	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Analiza izvršena i oblasti za posebnu kontrolu identificirane	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.10	Provoditi učestale kontrole dodjela vanrednih diploma u osnovnim i srednjim školama sa fokusom na polaganje predmeta i ispita	Ministarstvo obrazovanja, Pedagoški zavod i obrazovne institucije	Kontinuirano nakon provedene analize	Broj povećanih kontrola u odnosu na prethodne godine	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.11	Unaprijediti procedure izbora u akademska zvanja, donošenjem Pravilnika o postupku i uslovima izbora akademskog osoblja, na osnovu objektivnih kriterija.	UNTZ	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Izmijenjeni ključni normativni propisi	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.3.12	Senati svih visokoškolskih ustanova će donijeti novi Kodeks profesionalne etike koji će na jedinstven način tretirati pitanja etike nastavnika i etike studenata	UNTZ i visokoškolske ustanove	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Novi kodeksi se primjenjuju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.13	Sve visokoškolske ustanove donijet će i objaviti jasne procedure ispitivanja studenata, ukoliko to do sada nisu učinile	UNTZ i visokoškolske ustanove	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Studenti su upoznati i primjenjuju se nove procedure	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.14	Donijeti normativne akte o anketiranju studenata o kvalitetu rada nastavnog osoblja	UNTZ i visokoškolske ustanove	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Studenti upoznati o vremenu provođenja anketa	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.15	Provoditi i na godišnjem nivou objavljivati rezultate anketiranja	UNTZ i visokoškolske ustanove	Kontinuirano nakon donošenja normativnog akta	Nastavno osoblje unapređuje svoj rad na osnovu rezultata ankete	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 3.4.

Ministarstvo unutrašnjih poslova osigurava integritet uposlenika i osigurava pravovremeno otkrivanje i dokazivanje korupcijskih krivičnih djela

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.4.1	Analizirati potrebu i finansijsku projekciju nabavke kamera na	MUP	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Potreba i finansijska projekcija dostavljena	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih

	uniformama za policijske službenike			Vladi	nadležnosti
3.4.2	Osigurana budžetska sredstva i izvršena nabavka kamera na uniformama za policijske službenike	Vlada TK i MUP	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Nabavljene i instalirane kamere	Potrebno je osigurati dopunska sredstva, u skladu sa finansijskom projekcijom
3.4.3.	Izraditi normativni propis o načinu korištenja i upotrebe kamera na uniformama za policijske službenike	MUP	Treća godina nakon usvajanja Strategije	Izrađen normativni propis	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.3	Identificirati mogućnosti za uspostavu, primjenu i unaprjeđivanje transparentnih i mjerljivih kriterija za zapošljavanje policijskih službenika u službi.	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Jasno propisani i uređeni kriteriji zapošljavanja u službi i prijema novih uposlenika	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.4	Identificirati mogućnosti za uspostavu, primjenu i unaprjeđivanje transparentnih i mjerljivih kriterija za napredovanje u službi policijskih službenika.	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Jasno propisani i uređeni kriteriji napredovanja u službi	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.5	Shodno analizi izvršiti izmjene propisa koji se odnose na zapošljavanje u službi.	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Jasno propisani i uređeni kriteriji prijema novih uposlenika	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.6	Shodno analizi izvršiti izmjene propisa koji se odnose na napredovanje u službi.	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Jasno propisani i uređeni kriteriji napredovanja u službi	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.4.7	Analizirati propise koji se odnose na izbor Direktora uprave policije MUP TK-a i jasno precizirati kriterije za izbor, ocjenjivanje i razrješenje Direktora Uprave policije	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a, Vlada TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Jasno propisani i uređeni kriteriji za izbor i razrješenje Direktora Uprave policije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.8	Analizirati oblasti u kojima je nepohodno izvršiti inspekcijski nadzor i kontrolu policijskih službenika sa akcentom na rizike korupcije	MUP	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	Izvršena analiza rizika	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.9	Planirati i izvršiti inspekcijski nadzor i kontrolu rada policijskih službenika u skladu sa analiziranim rizicima za korupciju u policijskim redovima	MUP	Kontinuirano	Nabavljene i instalirane kamere	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.10	Održavati redovne sastanke sa organima za provođenje zakona (VSTV, Sud , Tužilaštvo, UIO, Kantonalna uprava za inspekcijske poslove i dr.) u cilju unapređenja borbe i prevencije korupcije	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a	Kontinuirano	Redovno održavanje sastanaka.	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.4.11.	Izvršiti analizu zakonskih propisa koji reguliraju rad MUP TK-a i Uprave policije, s ciljem utvrđivanja mogućnosti za zloupotrebe diskrecionog odlučivanja	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Izvršena analiza, izvršene izmjene propisa	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.12	Vršiti analizu statističkih podataka o prijavama sa indicijama korupcije kao i promovisanje načina prijavljivanja korupcije	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije MUP TK-a	Kontinuirano	Statistički podaci se javno objavljuju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
Strateški program 3.5 Pravosudne institucije i uprava					
Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.5.1	Kontinuirano pohađati obuke zaposlenih u svim institucijama u TK u vezi primjene naprednijih mjera u otkrivanju, dokazivanju i sprečavanju korupcije u institucijama TK	Sve institucije u TK	Kontinuirano	Broj obuka	Potrebno je osigurati dopunska sredstva
3.5.2	Dosljedna primjena obaveze prijavljivanja krivičnog djela korupcije u skladu sa odredbama krivičnog zakonodavstva	Sve institucije u TK	Kontinuirano	Povećan broj prijava sa koruptivnim krivičnim djelima u TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.3	Učestvovati u izradi analize krivičnog zakonodavstva u pogledu visine kazni za	Ministarstvo pravosuđa i uprave TK i pravosudne institucije	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Razlozi za nedovoljno efikasno odvratanje od koruptivnih krivičnih djela utvrđeni i poznati	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

	koruptivna djela, te praksu njihovog izricanja u smislu efikasnijeg odvracanja od koruptivnih radnji			javnosti	
3.5.4	Učestvovati u izradi analize zakonskih propisa i akata kojima se reguliše zapošljavanje državnih službenika i namještenika u organima državne službe TK, s ciljem osiguranja transparentnosti, zakonitosti, stručnosti i profesionalnosti	Ministarstvo pravosuđa i uprave TK i Tim ili novoformirani Ured	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Analiza provedena, utvrđene i predložene mjere za poboljšanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.5	Na osnovu analize učestvovati u iniciranju ili predlaganju izmjene i dopune zakonskih propisa i akata kojima se reguliše zapošljavanje državnih službenika i namještenika u organima državne službe TK	Ministarstvo pravosuđa i uprave TK i Tim ili novoformirani Ured	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Inicirane ili predložene izmjene i dopune propisa u skladu sa analizom	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.6	Usvojiti izmjene i dopune zakonskih propisa koji reguliraju zapošljavanje državnih službenika i namještenika u organima državne službe TK	Skupština i Vlada TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Zakonski propisi i akti koji regulišu zapošljavanje državnih službenika i namještenika u organima državne službe TK izmijenjeni i dopunjeni	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.5.7	Inicirati donošenje, izmjene i dopune zakonskog okvira kojim se reguliše interno prijavljivanje nepravilnosti kao i zaštita lica koja prijavljuju korupciju u privatnom sektoru	Ministarstvo pravosuđa i uprave TK	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Izmjene i dopune zakonskog okvira izrađene i poslate na usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.8	Povećati broj riješenih predmeta korupcije na visokom nivou	Kantonalno tužilaštvo TK	Kontinuirano	Povećan broj riješenih predmeta	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.9	Identificirati i inicirati izmjene i dopune zakona koji doprinose prevenciji korupcije na nivou TK, s ciljem unapređenja borbe protiv korupcije	Ministarstvo pravosuđa i uprave TK i Tim ili novoformirani Ured	Druga godina nakon usvajanja Strategije	Prijedlozi za usklađivanje zakona koji doprinose prevenciji korupcije definirani i dostavljeni nadležnim zakonodavnim tijelima na usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.10	Usvojiti izmjene i dopune zakona identificiranih zakona koji doprinose prevenciji korupcije na nivou TK, s ciljem njihove međusobne harmonizacije i unapređenje borbe protiv korupcije	Skupština TK	Treća godina nakon usvajanja Strategije	Prijedlozi za usklađivanje zakona koji doprinose prevenciji korupcije usvojeni	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 3.6
Unapređenje rada inspekcijskih organa

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.6.1	Analizirati izvršene inspekcijske nadzore i preduzete mjere, radi identifikovanja rizičnih tačaka i preventivnog djelovanja u sprečavanju korupcije	Inspekcijski organi TK	Kontinuirano na polugodišnjem nivou	Utvrđene rizične oblasti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.2	Putem interne kontrole, redovno i po saznanjima, vršiti kontrolu predmeta u kojima postoji rizik za nastanak korupcije, radi preveniranja iste (predmeti inspekcijskih nadzora i javne nabavke)	Inspekcijski organi TK	Kontinuirano na polugodišnjem nivou	Povećan broj internih kontrola u identifikovanim rizičnim oblastima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.3	Uspostaviti adekvatne mehanizme za rješavanje prigovora na rad zaposlenika Uprave	Inspekcijski organi TK	Kontinuirano na na polugodišnjem nivou	Povećan broj riješenih prigovora u skladu sa uspostavljenim mehanizmima na rad zaposlenika Uprave	Potrebno je osigurati dopunska sredstva za eventualno upošljavanje zaposlenika za rad na ovim poslovima
3.6.4.	Osigurati mehanizme unutar inspekcijskih organa da se predmeti u rad dodjeljuju na objektivan i transparentan način izbjegavajući situacije	Inspekcijski organi TK	Prva godina nakon usvajanja Strategije	Predmeti se dodjeljuju objektivno i transparentno	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

	sukoba interesa				
3.6.5	Osigurati da se geografska područja rada inspektora kontinuirano mijenjaju	Inspekcijski organi TK	Kontinuirano	Smanjen sukob interesa inspektora	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.6	Izrađivati i ažurirati efektivan plan rada inspekcijskih organa kako bi se fokusirale na rizične oblasti	Inspekcijski organi TK	Kontinuirano na godišnjem nivou	Ojačana kontrola u rzičnim oblastima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.7	Inicirati i učestvovati na zajedničkim strateškim i operativnim sastancima sa drugim organima za provođenje zakona (pravosudne institucije, MUP, poreska uprava, UINO i dr)	Inspekcijski organi TK	Kontinuirano	Na sastancima usaglašeni zajednički zaključci i koraci za unapređenje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

STRATEŠKI CILJ 4

Uključivanje cjelokupnog društva u borbi protiv korupcije, koordinacija i izvještavanje o provođenju Strategije

Strateški program 4.1

Unapređenje koordinacije i izvještavanja o provedbi antikorupcijskih politika Tuzlanskog kantona

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
4.1.1	Promovirati Akcioni plan TK i Strategiju za borbu protiv korupcije TK u javnosti i kod uposlenih u institucijama u TK	Tim ili novoformirani Ured, Vlada TK	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> Broj promocija i saopćenja za javnost. 	Dopunska sredstva osigurati kroz projekte OCD
4.1.2.	Identificirati potrebe i mogućnosti za finansiranjem projekata borbe protiv korupcije	Tim ili novoformirani Ured, Vlada TK	Tri mjeseca nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> Identifikovane specifične aktivnosti iz Akcionog plana kojima je potrebna donatorska pomoć 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.2
Unapređenje interne koordinacije institucija Tuzlanskog kantona

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
4.2.1.	Održavati redovne sastanke sa donatorima antikorupcijskih aktivnosti	Tim ili novoformirani Ured i organizacije koje finansiraju projekte iz oblasti korupcije	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih sastanaka 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.2.2.	Izraditi instrument za prikupljanje podataka o implementaciji antikorupcijskih aktivnosti predviđenih ovim AP	Tim ili novoformirani Ured	Tri mjeseca nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Instrument izrađen 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.2.3.	Razviti kriterije za ocjenu pouzdanosti podataka o implementaciji antikorupcijskih aktivnosti	Tim ili novoformirani Ured	Tri mjeseca nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Kriteriji razvijeni 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.2.4.	Vršiti edukacije članova Tima Vlade	Tim ili novoformirani Ured , APIK , Agencija za državnu službu i drugi	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj edukacija 	U saradnji sa APIK - om i projektnim sredstvima
4.2.5.	Vršiti obuke koordinadora antikorupcijskih aktivnosti	Tim ili novoformirani Ured , APIK, Agencija za državnu službu FBiH, koordinatori	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj obuka koje su pohađali koordinatori 	Dopunska sredstva osigurati u saradnji sa APIK-om i projektnim sredstvima

4.2.6.	Osigurati finansijska, prostorna i materijalna sredstva za rad Tima Vlade, jedne ili više osoba koje će vršiti analize i izrađivati izvještaj o implementaciji antikorupcijskih aktivnosti	Vlada	Šest mjeseci nakon usvajanja Strategije	• Sredstva osigurana	Dopunska sredstva osigurati prema potrebi
4.2.7.	Prikupljanje podataka, analiza i izvještavanje Vlade o implementaciji antikorupcijskih aktivnosti	Tim ili novoformirani Ured	Kontinuirano na godišnjem nivou	• Izvještaji izrađeni na godišnjem nivou	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.2.8.	Razmatranje izvještaja o implementaciji antikorupcijskih aktivnosti	Vlada i Skupština TK	Kontinuirano na godišnjem nivou	• Izvještaji razmatrani i izrađene preporuke	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.2.9.	Organizirati sastanke i druge oblike redovne komunikacije i saradnje između Tima i koordinatora antikorupcijskih aktivnosti	Tim ili novoformirani Ured i koordinatori	Kontinuirano	• Broj održanih sastanaka	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.3.
Jačanje mehanizama za koordinaciju, praćenje i izvještavanje o provedbi antikorupcijskih politika

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
4.3.1.	Informisanje javnosti o rezultatima implementacije antikorupcijskih aktivnosti predviđenih ovim Akcionim planom	Tim ili novoformirani Ured	Kontinuirano na na polugodišnjem nivou	• Broj saopćenja za javnost	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.3.2.	Organizirati javne diskusije i druge oblike komunikacije sa javnošću o rezultatima u implementaciji antikorupcijskih	Tim ili novoformirani Ured i organizacije	Kontinuirano	• Broj održanih javnih diskusija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

	aktivnosti	civilnog društva			
4.3.3.	Na osnovu rezultata aktivnosti izvršiti reviziju Strategije i Akcionog plana	Tim ili novoformirani Ured i organizacije civilnog društva	Druga godina nakon usvajanja Strategije	• Po potrebi revizija izvršena	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.4.
Izveštavanje javnosti o naprecima ostvarenim u antikorupcijskim nastojanjima

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspjehnosti	Potrebni resursi
4.4.1.	Učiniti javno dostupnim i promovirati izmjene Akcionog plana	Tim ili novoformirani Ured i organizacije civilnog društva	Dva mjeseca nakon eventualne revizije Strategije	• Objavljene i promovisane izmjene AP	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.4.2.	Uspostaviti praksu redovnog (šestomjesečno) sastajanja sa predstavnicima Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i Antikorupcijskog tima Vlade FBiH	Tim ili novoformirani Ured i APIK	Kontinuirano	• Broj održanih sastanaka	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.4.3.	Organizirati obuke u oblasti borbe protiv korupcije u saradnji sa APIK-om i kantonalnim specijaliziranim tijelima za borbu protiv korupcije u FBiH	Tim ili novoformirani Ured, APIK i specijalizirana tijela za borbu protiv korupcije u FBiH	Kontinuirano	• Broj održanih obuka	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.4.4.	Organizirati okrugle stolove i druge oblike zajedničkoga	Tim ili novoformirani	Kontinuirano	• Broj održanih sastanaka i okruglih stolova	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru

	djelovanja sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i antikorupcijskim timom Vlade FBiH	Ured, APIK i Antikorupcijski Tim Vlade FBiH			funkcionalnih nadležnosti
--	---	---	--	--	---------------------------

Strateški program 4.5.
Unapređenje saradnje antikorupcijskih tijela i institucija s organizacijama civilnog društva, medijima i akademskom zajednicom

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
4.5.1.	Unaprijediti i jačati saradnju sa predstavnicima međunarodnih organizacija, OCD, udruženjima novinara i medijima, akademskom zajednicom, u cilju borbe protiv korupcije	Tim ,OCD, udruženja novinara, mediji i akademska zajednica	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj potpisanih memoranduma. • Broj zajedničkih aktivnosti/projekata. 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti.
4.5.2.	Pripremiti i provoditi kampanje u vezi sa štetnim posljedicama po građane;		Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj kampanja i izvještavanja 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti.
4.5.3.	Uspostaviti praksu redovnog (šestomjesečno) sastajanja sa predstavnicima međunarodnih organizacija, OCD, udruženjima novinara i medijima, akademskom zajednicom.	Tim ili novoformirani Ured i	Kontinuirano	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih sastanaka 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.5.4.	Izraditi i primjenjivati antikorupcijske komunikacijske on-line alate	Tim ili novoformirani Ured i	Druga godina nakon usvajanja Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj on-line alata 	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti